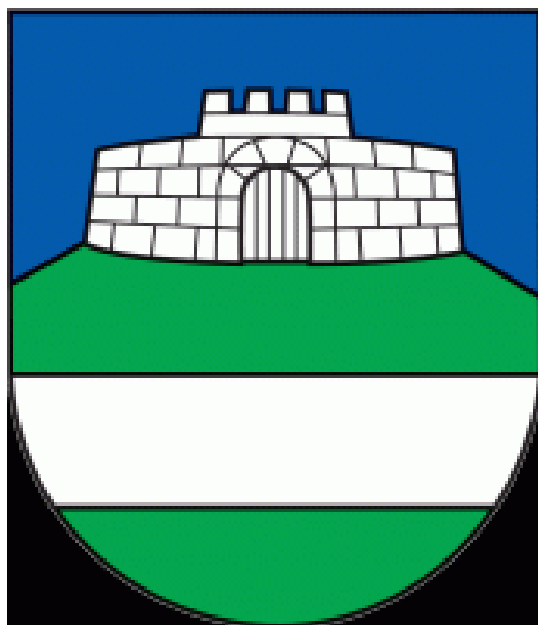

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE Kamenín na roky 2024 – 2030

Názov	<i>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín na roky 2024 - 2030</i>
Územné vymedzenie	NUTS2 - Západné Slovensko, NUTS3 - Nitriansky samosprávny kraj, LŠÚJ 1 - Okres Nové Zámky, LŠÚJ 2 - Obec Kamenín
Územný plán obce	Áno
Dátum schválenia PHRSR obecným zastupiteľstvom	8. 1. 2024
Dátum platnosti	
Dokument zverejnený na webovom sídle obce	https://www.kamenin.sk/

Obsah

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE Kamenín.....	1
na roky	1
2024 – 2030	1
ÚVOD	4
Cieľ spracovania metodiky.....	5
Definovanie Programu Hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Kamenín.....	6
Východiskové dokumenty pre spracovanie PHRSR obce Kamenín na roky 2024 - 2030.....	8
1 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	12
1.1 ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE OBCE KAMENÍN.....	12
<i>Tabuľka č.3</i> Územné vymedzenie obce Kamenín	12
Cestná doprava	13
FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA.....	15
Ochrana prírody a krajiny.....	15
Analýza životného prostredia	19
Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov	20
Odpadové hospodárstvo	25
HUMÁNNOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	27
História obce Kamenín	27
Demografické pomery	30
Prirodzený pohyb obyvateľstva.....	31
Vekové skupiny obyvateľstva	32
SWOT analýza	34
2 STRATEGICKÁ ČASŤ	36
3 PROGRAMOVÁ ČASŤ	43
Prioritná oblasť - HOSPODÁRSKA	43
Prioritná oblasť – SOCIÁLNA.....	45
Prioritná oblasť – ENVIRONMENTÁLNA.....	47
4 REALIZAČNÁ ČASŤ	51
Akčný plán obce Kamenín na roky 2023 – 2030.....	54
5 FINANČNÁ	60
ZÁVER.....	61

Príloha č. 1: Zoznam členov Riadiaceho výboru, pracovných skupín – tímov logistickej podpory a
Tímu pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Kamenín na obdobie
2024 – 2030 62

ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín na roky 2024 – 2030“ (PHRSR) je strednodobý plánovací dokument, ktorý na základe analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia obce stanovuje víziu, strategické ciele, priority a opatrenia jej ďalšieho rozvoja. PHRSR predstavuje určitú stratégiu rozvoja obce a bude slúžiť ako podklad pre rozhodovacie procesy s dôrazom na trvalú udržateľnosť environmentálnej, technicko-priestorovej, sociálno-kultúrnej, ekonomickej a inštitucionálnej oblasti.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín na roky 2024 – 2030 bol vypracovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Pri tvorbe PHRSR je nutné riadiť sa zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a Metodikou a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií schválenou uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovými dokumentmi.

Aj keď v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je existencia PHRSR podmienkou pre získanie zdrojov zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov pre rozvojové projekty obce resp. VÚC, tak jeho spracovanie by malo byť motivované predovšetkým potrebou koncepčného cieľavedomého a transparentného riadenia a rozhodovania ich samosprávnych orgánov v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja obce, skupiny obcí, či VÚC.

Zlepšenie kvality verejnej správy patrí k prioritám rozvoja krajiny a je aj verejnosťou vnímanou záležitosťou. Základnou výzvou v tejto oblasti je potreba lepšej koordinácie a zosúladovania a synergického pôsobenia prierezových politík pod vedením kľúčových inštitúcií verejnej správy, čo pomôže zlepšiť prepojenie politík a strategických rozhodnutí s plánovanými výdavkami, identifikovať nedostatky, odstrániť rozpočtovú fragmentáciu (roztrieštenosť) a zbytočné duplicity na národnej aj regionálnej úrovni. Napriek mnohým pozitívnym krokom sa Slovenská republika stále borí s nízkou efektívnosťou strategického

riadenia regionálneho rozvoja a najmä nízkou súčinnosťou s aktérmi regionálneho rozvoja pri tvorbe a implementácii stratégií regionálneho rozvoja. Na tieto nedostatky dlhodobo upozorňuje aj OECD vo svojich dokumentoch týkajúcich sa rozvoja a verejnej správy na Slovensku kvôli nedostatočnému strategickému riadeniu.

SMART prístupy by sa mali stať kľúčovými východiskami integrovaných rozvojových stratégií v podobe PHRSR umožňujúcimi využívanie informácií, vedomostí a technológií pre efektívne zabezpečenie prístupu obyvateľov ku vyššej kvalite života. Smart stratégia rozvoja sleduje štyri základné princípy smart špecializácie, ako je výber a koncentrácia na hlavné priority, využitie svojich konkurenčných výhod, vodcovstvo v spolupráci s kľúčovými zainteresovanými skupinami a podpora spolupráce aj prostredníctvom rozličných klastrov.

Cieľ spracovania metodiky

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Pri tvorbe a implementácii základného dokumentu strednodobého strategického integrovaného plánovania rozvoja obce Kamenín, splňa obec Kamenín požiadavky na tvorbu základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja podľa § 5,

- § 7, § 8 a § 8a zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, plnili úlohu programovacích dokumentov pre implementáciu EŠIF na regionálnej a subregionálnej
- úrovni v období 2021-2027, boli kľúčovými nástrojmi implementácie a územnej koordinácie napĺňania cieľov Národnej stratégie regionálneho rozvoja a implementácie
- stratégie regionálneho rozvoja a implementácie integrovaných rozvojových stratégií regiónov, miest, obcí a ich skupín s využitím inovatívnych prístupov pre efektívnejšie zabezpečenie kvality života občanov, boli relevantnými východiskami pre programové rozpočtovanie obcí a následný monitoring
- a hodnotenie v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, boli nástrojmi integrácie verejných politík na úrovni regiónov a obcí a zabezpečenia skutočného

- zvýšenia kvality života obyvateľov, zlepšenia podnikateľského prostredia a prístupu občanov k rozhodovaniu, boli nástrojom efektívneho, aktívneho a vecného zapojenia aktérov regionálneho rozvoja nielen
- z hľadiska definovania potrieb, priorít, cieľov, stratégií rozvoja obce, ale aj implementácie, riadenia a monitorovania stratégií, podporovali vytváranie systému integrovaného územného manažmentu
- politiky a investičné intervencie verejného sektora), efektívnych štruktúr verejnej správy a služieb verejnosti čo najbližšie k občanovi v polycentrickej sústave obcí a miest, boli postavené na vecnom prístupe k riešeniu výziev a problémov rozvoja obcí a regiónov
- založenom na ich poznaní, objektívnom zhodnotení a hľadaní najefektívnejších a najúčinnějších riešení s využitím najnovších poznatkov, techník a technológií. boli užitočným, efektívnym a vecným nástrojom pre potreby orgánov obce

Definovanie Programu Hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Kamenín

PHRSR obce je strednodobým rozvojovým dokumentom v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v NSRR, pričom zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja VÚC Nitrianskeho samosprávneho kraja a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce Kamenín. Tento strategický dokument sa skladá z:

- **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- **realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných

ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,

➤ **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja 539/2008 Z. z. definuje región veľmi zjednodušene ako územný celok vymedzený v súlade s klasifikáciou štatistických územných jednotiek V súlade s vyššie uvedeným zákonom sa podpora regionálneho rozvoja v SR uskutočňuje na základe: národného rozvojového plánu Slovenskej republiky, regionálneho operačného programu, sektorového operačného programu, programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a tiež programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Tabuľka č. 1 Zámer spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín na roky 2024 – 2030

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín na roky 2024 - 2030
Forma spracovania	Externý manažment v spolupráci s internými zamestnancami obce
Riadenie procesu spracovania	Participatívne plánovanie
	Pracovné skupiny boli zložené z externých odborníkov, zamestnancov obecného úradu, občanov.
	Komunikácia prebiehala pomocou osobných stretnutí, dotazníkov, online komunikácie
Obdobie spracovania	Jún 2023 - December 2023
Forma financovania	Vlastné zdroje

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Tabuľka č. 2 Metódy zapojenia verejnosti do prípravy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín na roky 2024 – 2030

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR			
Metóda	Informovanie verejnosti	Získanie názorov	Zohľadnenie názorov verejnosti
Úradná tabuľka obce	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>
Internetová stránka obce	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Obecné noviny	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>
Obecný rozhlas	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>
Stretnutia s občanmi	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Návšteva v území	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Verejné vypočutie	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Dotazník pre širokú verejnosť	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Pracovné skupiny	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>
Nezávislí experti	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>

Východiskové dokumenty pre spracovanie PHRSR obce Kamenín na roky 2024 - 2030

Tento programový dokument prioritne vychádza z aktuálnych strategických dokumentov na programové obdobie 2021 – 2027 na úrovni Európskej únie, na úrovni Slovenskej republiky, na úrovni Nitrianskeho samosprávneho kraja (+ z ďalších stratégií na regionálnej a miestnej úrovni, napr. je previazaný s Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobou stratégiou udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030, Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR [schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014], Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001 [KURS 2001] v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, Partnerskou dohodou Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Nízkouhlíkovou stratégiou rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, Plánom obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Strategickým plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027, Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030, Konceptiou rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023, Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja (2012) – Zmeny a doplnky č.1 Územného plánu regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja (2015) – Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2020), Stratégiou rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022, Regionálnou inovačnou

stratégiou NSK na roky 2014 – 2020, Stratégiou rozvoja cyklotrás a cyklodopravy v NSK na roky 2016 – 2020, Strategickým a marketingovým plánom rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014–2020, Koncepciou rozvoja stredného školstva v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027, Regionálnou inovačnou stratégiou NSK na roky 2021 – 2027, Územným plánom obce Kamenín atď.

PHRSR obce Kamenín bol spracovaný aj v súlade s významným strednodobým eurofondovým investičným plánom pre Slovensko: Program Slovensko 2021 – 2027 (ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28. júna 2022, a na základe ktorého bude možné čerpať takmer 13 miliárd eur v novom programovom období; strešným rámcom pre Program Slovensko 2021 – 2027 je Partnerská dohoda na roky 2021 – 2027). Prostredníctvom Programu Slovensko sa v období 2021 – 2027 budú realizovať investície z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu a Fondu na spravodlivú transformáciu pre cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti (ďalej len „fondy EÚ“). Tento strategický dokument určuje podrobne oblasti, kam bude Slovensko nové fondy EÚ investovať. Program Slovensko nahradí doterajších šesť operačných programov a výrazne sa tiež zredukuje byrokratická náročnosť procesu využitia európskych zdrojov.

Pri vypracovaní tohto programového dokumentu boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ:

Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

PHRSR obce Kamenín vychádza z 5 cieľov Partnerskej dohody Slovenskej republiky na obdobie 2021 – 2027:

Inteligentnejšia Európa – Inovatívne Slovensko;

Ekologickejšia Európa – Ekologické Slovensko pre budúce generácie;

Prepojenejšia Európa – Mobilita, doprava a prepojenosť;

Sociálnejšia Európa – Sociálne, spravodlivé a vzdelané Slovensko;

Európa bližšie k občanom – Kvalitný život v regiónoch.

PHRSR obce Kamenín bol vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia. K príprave PHRSR bol zriadený Riadiaci výbor zo zástupcov verejného sektora – samosprávy, súkromného sektora a mimovládneho sektora, ale boli zriadené aj pracovné skupiny pre jednotlivé prioritné oblasti (hospodárska oblasť, sociálna oblasť, environmentálna oblasť). Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z obce. Obyvatelia, ako aj zástupcovia podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií mali možnosť sa zapojiť do procesu programovania prostredníctvom hĺbkových rozhovorov a pripomienkovania pracovných verzií strategického programu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Kameníne, ktoré bude potom realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu.

Obr.1: Základné ciele obce Kamenín na obdobie 2024– 2030 vychádzajú z cieľov z Partnerskej dohody SR na obdobie 2021 –2027

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE OBCE KAMENÍN

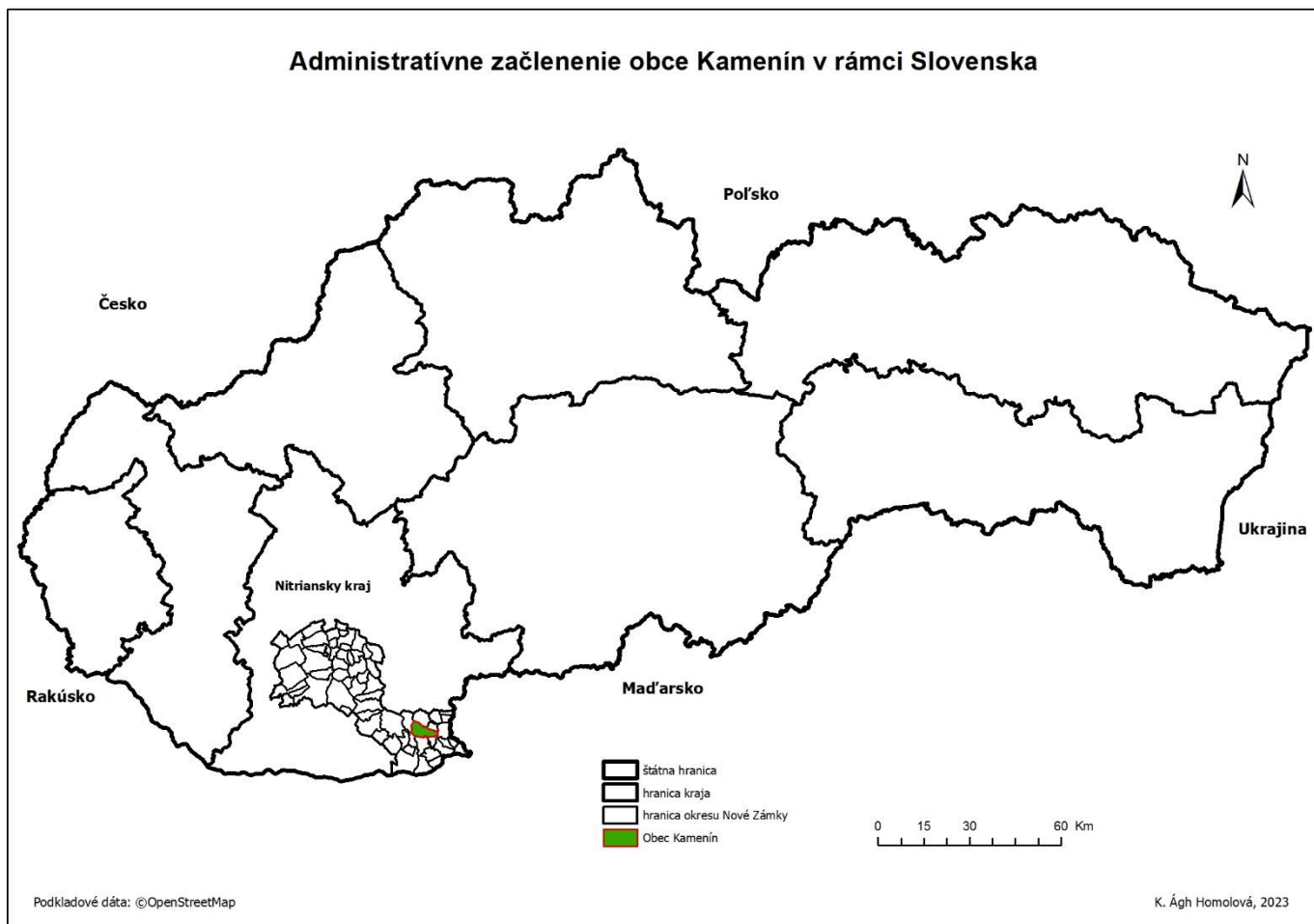
Obec Kamenín sa z hľadiska administratívneho začlenenia NUTS III zaraďuje do Nitrianskeho samosprávneho kraja a z pohľadu NUTS IV do okresu Nové Zámky. Okres susedí so štyrmi okresmi a to s okresom Nitra na severe, okresom Levice na východe, s okresom Šaľa na západe a s okresom Komárno na juhozápade. Na juhu okres Nové Zámky susedí s Maďarskom a prirodzenú hranicu tvorí rieka Dunaj. Obec Kamenín sa nachádza približne 140 km východne od hlavného mesta Slovenska Bratislavy a od okresného mesta Nové Zámky je obec Kamenín vzdialená približne 47 km juhozápadne. Hranice katastrálneho územia, ktorého celková výmera dosahuje 2805 h, susedia s katastrami nasledovných obcí:

- Na severe susedí s obcami Bíňa a Pavlová
- Na východe susedí s obcou Salka
- Na juhu susedí s obcami Malá n. Hronom, Kamenica nad Hronom a Kamenný Most
- Na západe s obcami Bruty a Ľubá

Tabuľka č.3 Územné vymedzenie obce Kamenín

Územné vymedzenie obce Kamenín					
Kraj: Nitriansky	Kód kraja: 400	Okres: Nové Zámky	Kód okresu: 404	Obec: Kamenín	Kód obce: 503240

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Cestná doprava

Cestná sieť a dopravné napojenie

Základným predpokladom na umožnenie premiestňovania či už osôb alebo vecí je existencia dopravy, t.j. dopravné cesty, dopravné zariadenia a prostriedky.

Obcou vedie jednokoľajová trať Štúrovo – Levice, v dĺžke 5,1 km. Od Štúrova idú vlaky cez obec Kamenín smerom na Levice v ranných, popoludňajších a večerných hodinách. Zo smeru Levice – Štúrovo je to tak isto.

Cestnú sieť obce Kamenín tvorí 2,2 km cesty I. triedy č. 76 (Štúrovo-Želiezovce-Levice), ktorá ide od obce Bíňa a pokračuje smerom na obec Kamenný Most. Obec pretína cesta III. triedy č. 51011, ktorá ide od obce Bruty a za obcou sa napája na cestu III. triedy č. 5101.

Cez obec premáva hustá autobusová doprava (Želiezovce – Štúrovo; Svodín – Štúrovo; Sikenička – Štúrovo; Bíňa– Štúrovo; Leľa – Štúrovo; Veľké Ludince – Štúrovo). Bez ťažkostí sa obyvatelia môžu dostať do najbližšieho mesta Štúrovo a prilahlých obcí od skorých ranných hodín až do skorého večera. Nočné autobusové spoje cez obec nepremávajú. Obyvatelia používajú na dopravu aj vlastné osobné motorové vozidlá a bicykle. Ostatné typy dopravy tu nenachádzajú opodstatnenie.

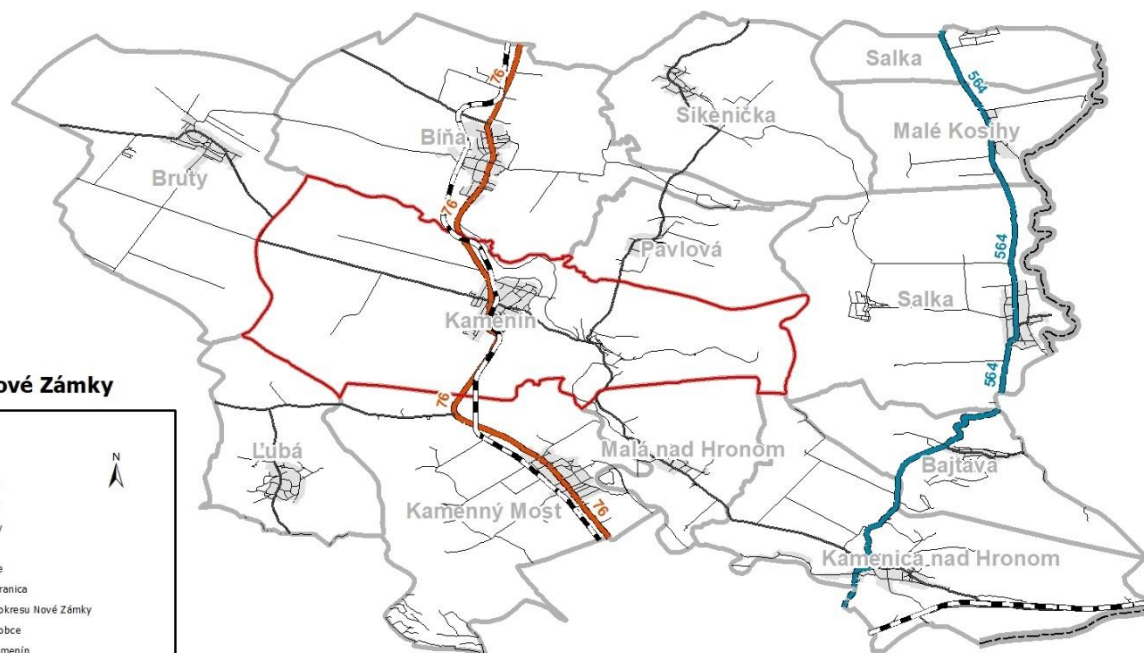
Inžinierske siete

Obec je zásobovaná vodou prostredníctvom vodovodu s dĺžkou 4 225 m. Kanalizácia a čistička odpadových vôd v obci nie je vybudovaná. Vybudovaných je 4 236 m plynovodu. Využíva sa tu káblové elektrické vedenie. Dobré je aj pokrytie rozhlasovým a televíznym signálom.

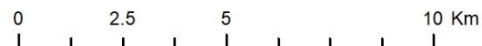
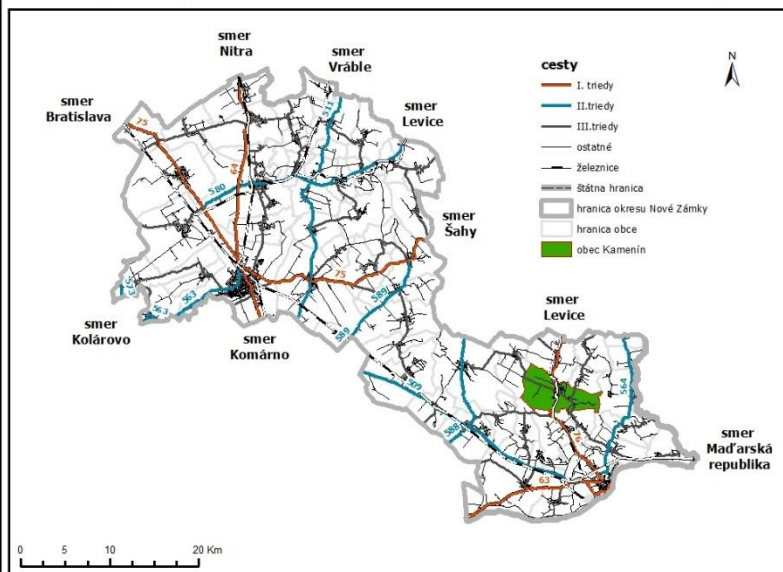
Dopravná poloha obce Kamenín

- cesty**
- I. triedy
  - II. triedy
  - III. triedy
  - ostatné
  - železnice
  - štátna hranica
  - hranica obce
  - obec Kamenín

Dopravná poloha obce Kamenín v rámci okresu Nové Zámky

Pokladové dáta: ©OpenStreetMap

K. Ágh Homolová, 2023

FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Obec Kamenín (patrí k nej aj časť obce Kamenínske Samoty), leží v Podunajskej nížine a Ipeľskej pahorkatine na pravobrežnej vysokej terase Hrona. Poloha obce je daná súradnicami 47°, 53' s.g.š., 18°, 39' v.g.d. Rozloha katastra je 2 805 ha s nadmorskou výškou 127 m n. m.. Prvá zmienka o obci sa datuje na r. 1183. Hranice katastrálneho územia obce Kamenín susedia s k.ú. Kamenný Most, Malá nad Hronom, Kamenica nad Hronom, Salka, Pavlová, Bíňa, Bruty a Ľubá. Cez katastrálne územie v jeho východnej časti preteká rieka Hron, do ktorého sa zo severu vlieva "Perec" a zo západu "Blatniansky potok". Po celom obvode zastavaného územia obce sa nachádza pôdny fond.

Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody a krajiny zaberá široký okruh otázok, ktorými sa dnes u nás, tak ako i vo svete zaoberá veľa odborníkov. Cieľom ochrany prírody a krajiny je predchádzanie, obmedzovanie resp. odstraňovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú a ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, esteticky vzhl'ad krajiny a znižujú jej ekologickú stabilitu. Inými slovami, ide o ochranu ekosystémov, ale aj jednotlivých zložiek životného prostredia, ktorými sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda a organizmy. Predovšetkým je to ochrana ohrozených, zriedkavých a vzácnych druhov živočíchov, rastlín, nerastov a foriem reliéfu.

Kamenínske slanisko

Zo širokej škály biotopov patria slaniská medzi najzaujímavejšie. Sú to celkovo špecifické stanoviská so soľnatými pôdami, kde sa vyvinulo zaujímavé spoločenstvo fauny a flóry. Kamenínske slanisko bolo vyhlásené v roku 1953 za Štátnu prírodnú rezerváciu. Pôvodne malo rozlohu 21 ha, po novelizácii MK SSR z roku 1983 malo 34,8 ha. Momentálne v katastri Kamenín a Kamenný Most výmera lokality je 150,76 ha, kde sa nachádza najzachovalejšia a najrozsiahlnejšia plocha biotopu slaniských lúk s bohatým výskytom vzácnych halofitov na Slovensku.

Ich zachovanie zabezpečovala územná ochrana iba v prípade ŠPR Kamenínske slanisko, ktoré vyhlásili už v roku 1953. Vtedy šlo najmä o zachovanie porastu s chráneným druhom *Limonium gmelinii* (Willd.) O. Kuntze ako na jedinej lokalite v SR. V roku 1983 bolo schválené rozšírenie plochy rezervácie o časť s ojedinelým výskytom (v celej SR) kriticky ohrozených druhov *Aster sedifolius* L. (= *A. punctatus* W. et K.) a *Iris spuria* L.

Pre zaujímavosť treba uviesť, že ŠPR Kamenínske slanisko bola donedávna jediným chráneným územím slanmilnej vegetácie na Slovensku.

Čistiny sú jedným zo zvyškov pôvodných rozsiahlych komplexov halofytnej vegetácie medzi Kamenínom a Kamenným Mostom, podobne ako niekoľko sto metrov na sever situovaný ŠPR Kamenínske slanisko.

Plocha Čistín s rozlohou cca 14 ha sa nachádza medzi železničnou traťou Štúrovo - Levice a štátnou cestou Kamenný Most - Kamenín (pri odbočke na Gbelce). Leží v širokom alúviu dolného toku Hrona, severne od ústia potoka Paríž do rieky Hron. Geologický podklad tvoria tret'ohorné vápnité íly a pieskovce prekryté kvartérnymi usadeninami. Pôdnym typom sú zväčša solonče. Na jar je slanisko zamokrené, dažďová voda sem steká z blízkeho mierneho svahu nad cestou, preteká cez rúrovú priepusť pri ceste a hromadí sa v zníženinách dolnej časti lokality. Voda z hlbokého koryta Parížskeho kanála ovplyvňuje iba výšku hladiny podzemnej vody.

Mimoriadne pekne sú slané oká v podobe voľných plôch, lemované alebo úplne porastené monocenózou gáfrovky ročnej.

Asociácia *Camphorosmetum ovatae* (Rpcs. 1916 n.n.) Soó 1933 predstavuje prirodzené, otvorené, na druhy chudobné spoločenstvo slaných ôk s vysokou dominanciou jednoročného druhu gáfrovky ročnej (*Camphorosma annua*). Osídľuje plochy s vysokým obsahom solí, ktorá znemožňuje existenciu iných typov vegetácie. Charakteristické pre Čistiny je vysoký podiel niektorých terofytov typických pre jarný aspekt. V nízkych sivozelených porastoch gáfrovky a na voľných miestach sa na jar objavuje efemérny druh rumanček kamilkový Bayerov (*Matricaria chamomilia* subsp. *Bayeri*), ktorý vstupuje aj do kontaktného spoločenstva asociácie *Puccinellietum limosae* (Rpcs. 1927) Soo 1930, ktoré ako celok (vrátane všetkých subasociácií) je druhovo bohatšie ako predchádzajúce spoločenstvo. Príznačná je dominancia steblovca odstavajúceho (*Puccinellia distans*), ktorý vytvára viac či menej uzatvorené porasty so značným zastúpením terofytov. Okrem druhu *Matricaria chamomilla* subsp. *bayeri* je to napr. rožec pochybný (*Cerastium dubium*). Vicherek (1973) uvádza v spoločenstve z Čistín ďalší významný terofyt - jačmeň tuhošetinatý (*Hordeum geniculatum*). Predpokladá sa aj výskyt skorocela tenkokvetého (*Plantago tenuiflora*) a lobody pobrežnej (*Atriplex litoralis*). Ďalším charakteristickým druhom pre uvedené spoločenstvo je astra slanistá (*Aster tripolium* L.), púpava besarábska (*Taraxacum bessarabicum*), skorocel primorský (*Plantago maritima*) a iné.

Na *Puccinellietum limosae* v slede zonácie nadväzuje, alebo sa s ním mozaikovito prelína, charakteristické slanomilné spoločenstvo dolného Pohronia a to *Statice gmeini* - *Artemisia monogyna* as. (Rpcs. 1916) E. Topa 1933. Dominantný druh limonka Gmelinova (*Limonium gmeinii*) tu vytvára rozsiahle porasty, palina jednosemenná (*Artemisia monogyna*) má oproti Kamenínskemu slanisku ďaleko bohatšie zastúpenie. Okrem týchto druhov vyskytujúcich sa v prevahe tu nájdeme aj iskerník znožený (*Ranunculus pedatus*), prerastlík najtenší (*Buplcurum tenuissimum*) a iné obligátne alebo fakultatívne halofyty. Podľa Vicherka (1973) rastú v tejto asociácii medzi Kamenínom a Kamenným Mostom aj vzácne druhy - ďatelina hranatá (*Trifolium anguiatum*), ďatelina tupolistá (*Trifolium retusum*) a na suchších miestach ďatelina pruhovaná (*Trifolium stnatum*). Priamo na Čistinách sa podľa toho istého autora v tomto spoločenstve nachádza druh rebríček sleziníkolistý (*Achillea aspleniifolia*). Vyskytuje sa aj v spoločenstve asociácie *Agrosteto-Caricetum distantis* (Rpcs. 1927) Soo 1939, ktorá je na vlhších miestach tejto lokality tiež druhovo zastúpená.

Rozšírenou fytoocenózou je aj asociácia *Achillco-Festucelum pseudovinae* (Rpcs. 1927) Soo (1933) 1947, druhovo bohaté spoločenstvo slaných pastvín. Na nepatrných terénnych vyvýšeninách tu nájdeme veľa jarných efemérov a suchomilných druhov ako napr. *Arabidopsis thaliana*, *Vicia lathyroides*, *Valerianella locusta*, *Cruciata pedemontana*, *Carex stenophylla*, *Asparagus officinalis*, *Carlina vulgaris* a iné (viď zoznam druhov). Tieto porasty svojím vývojom smerujú k spoločenstvám triedy *Festucetalia valesiaca*. Pre Čistiny je významné tiež spoločenstvo *Juncus gerardii* - *Scorzoncra parviflora* as. (Wenzl 1934) Wenzl 1934, viazané na vlhšie depresie a na polohy v blízkosti kanála. Okrem druhov *Juncus gerardii* a *Scorzoncra parviflora* je casty aj *Triglochin maritimum*. Vieherek (1973) v tejto asociácii uvádza z Čistín i vzácny druh *Carex divisa*, ktorý rastie tiež vo vlhších spoločenstvách na Kamenínskom slanisku.

Pri kanáli a vo vodou vyplnených zníženinách južnej časti slaniska rastú močiarné a vodné druhy a nájdeme tu i niektoré vzácnejšie druhy vlhkých lúk ako napr. *Orchis palustris*. V dolnej časti lokality, na plochách, kde je súvislý porast rôznym spôsobom narušený, a na miestach smerom k železničnej trati, kvitnú na jar vzácne ohrozené druhy ako *Lepidium perfoliatum* a *Myosurus minimus*. Do listiny druhov príspevku „Súčasný stav flóry a vegetácie ŠPR Kamenínske slanisko a problematika jeho ochrany“ (Svobodová et Řehořek 1987 Ms.) sme zaradili aj druhy rastúce na plochách južne od rezervácie v zachovanom páse prirodzenej vegetácie, ako aj na lokalite Čistiny. Od jesene 1984 sme v nasledujúcich vegetačných sezónach na uvedených lokalitách našli mnohé ďalšie druhy, čím sa počet druhov registrovaných v ôZozname vyhynutých, endemických a ohrozených taxónov vyšších rastlín

flóry SSR“ (Maglocký 1983) zvýšil na 74. Na území ŠPR Kamenínske slanisko boli ako nové zistené napr. *Carex acutiformis*, *Crepis pulchra*, *Xanthium albinum*, *Taraxacum palustre* agg., *Ranunculus ficaria* subsp. *ficaria*.

Na miernej terénnej vyvýšenine južne od ŠPR sme zaznamenali tieto nové druhy: *Thesium dollineri*, *Inula salicina*, *Carex Buekii*.

Murín et Majovský (19&3) uvádzajú z Kamenína nález vzácného druhu *Silene multiflora*. Vedeckú a ochranársku hodnotu lokality zvyšuje aj silná koncentrácia halofilných živočíchov, najmä vzácných druhov hmyzu z radu Coleoptera, z čeľade Carabidae podľa ústneho zdelenia (S. Benedikta). Poloha a prírodné pomery lokality predurčujú Čistiny plniť nielen úlohu významnej študijnej plochy, ale aj slúžiť ako cieľ exkurzií odborného i osvetového zamerania. Na malej ploche môžeme vidieť výsledok spolupôsobenia niekoľkých faktorov prostredia - geologického substrátu, morfológie terénu, hydrologického režimu, klímy, ale aj pôsobenia človeka v historickej dobe, ktoré vyústili do tohto jedinečného prírodného výtvoru. Zanedbateľný nie je ani estetický aspekt -- neopakovateľná krása kvitnúceho slaniska musí v každom i nezainteresovanom návštevníkovi vzbudiť záujem o jeho ochranu a súčasne ho presvedčiť, že neporušené prirodzené časti prírody sú zdravou zložkou krajiny a jej estetickým doplnkom.

Odôvodnenie návrhu ochrany:

Ciele ochrany:

1. Súčasť chránených území PR Čistiny a NPR Kamenínske slanisko.
2. Najrozsiahlejšia plocha halofilnej vegetácie na Slovensku.
3. Výskyt viacerých chránených druhov rastlín podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. a *Limonium gmelinii* subsp. *Hungaricum*.

Biotopy európskeho významu:

Nížinné a podhorské kosné lúky (6510)

Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340)

Druhy európskeho významu:

Ryby:

lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*)

hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*)

Analýza životného prostredia

Jednotlivé zložky životného prostredia nie sú v obci Kamenín výrazne ohrozované. Formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre vidiecky a poľnohospodársky priestor.

Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd. Určité lokálne znečistenia pôd výrazne ovplyvňujú a spôsobujú divoké skládky. Viditeľná a podstatná zmena sa dá dosiahnuť len kompletnou rekultiváciou divokej skládky a jej blízkeho okolia.

Znečisťovanie povrchových vôd je spôsobované taktiež prvkami typickými pre poľnohospodársky a vidiecky priestor. Najvýraznejšími prvkami sú neodkanalizované sídla, farmy živočíšnej výroby, výrobné prevádzky a skládky priemyselných a komunálnych odpadov. Stabilizujúcim respektíve zlepšujúcim faktorom v tomto smere by bolo vybudovanie kompletnej siete kanalizácie, aby sa splaškové vody nemuseli sústreďovať v prevažne nevyhovujúcich žumpách a potom odvážať fekálnym vozom do čerpacej stanice.

Ovzdušie je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú tuhé prachové a plynné exhaláty. Najväčšími producentmi je miestna doprava a poľnohospodárska výroba. Eliminácia týchto vplyvov je možná vytvorením izolačnej zelene okolo priestorov výrobných prevádzok a samozrejme aj postupnou plynofikáciou jednotlivých tepelných zdrojov. V súčasnej dobe však vzhľadom na ceny energií dochádza na vidieku k návratu ku tuhým palivám, ako je drevo a uhlie, aj keď prevažne len v rodinných domoch obyvateľstva sídiel.

Doprava ale najmä prietahová štátna cesta je významným zdrojom hluku. Na niektorých miestach je situácia aspoň čiastočne riešená vysadenými stromami, a však na niektorých miestach takéto riešenie nie je možné.

Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce je potrebné vychádzať z okresnej koncepcie odpadového hospodárstva. Základom pri riešení situácie s komunálnymi odpadmi je v prvom rade obmedzenie vzniku odpadov, realizácia kompostovania komunálnych odpadov biologického pôvodu, zvyšovanie využívania odpadov ako druhotných surovín, likvidácia a sanácia divokých skládok v obci a realizácia projektu zberu separovaného a nebezpečného odpadu.

Tuhý komunálny odpad z obydli je zbieraný do vlastných nádob a odvážaný na regionálnu skládku. Nebezpečný odpad sa zberá podľa potreby a odvážaný je do najbližšej spaľovne.

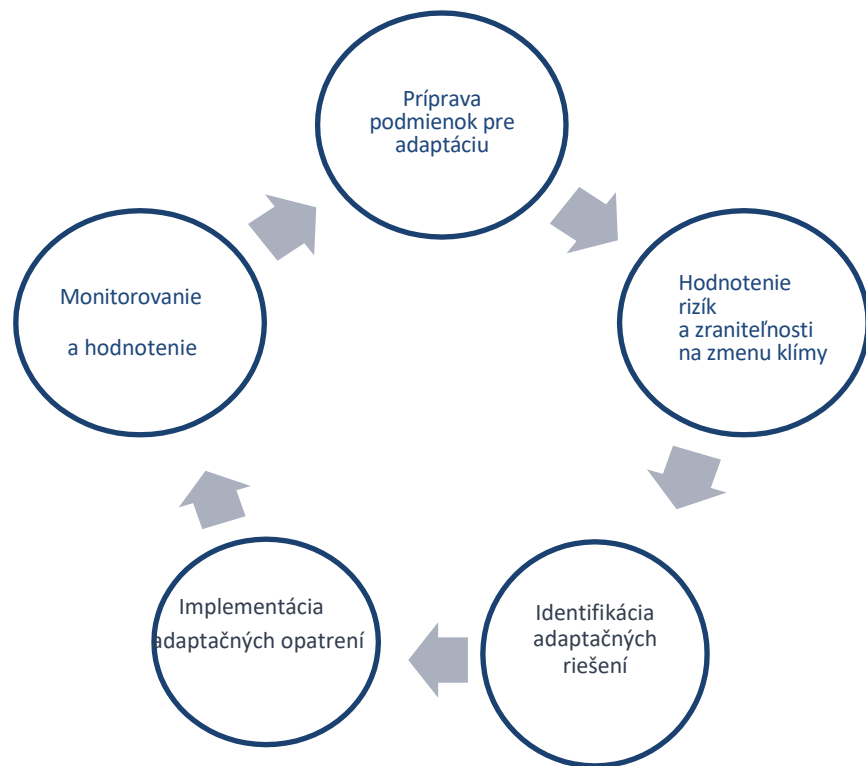
Predchádzanie zmene klímy a zmiernovanie jej dopadov

Globálna zmena klímy zväčšuje extrémne výkyvy počasia aj v Kameníne, kde je to hlavne vo forme extrémnych horúčav a častých privalových zrážok. Obdobie 2001 – 2017 sa charakteristikami teploty vzduchu, úhrnov zrážok, výparu, snehovej pokrývky, ako aj iných prvkov priblížilo k predpokladaným podmienkam klímy okolo roku 2030.

Za obdobie rokov 1881 –2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar),
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej),
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje,
- extrémne horúčavy, extrémne sucho, extrémne zrážky, extrémne búrky (Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy).

Obrázok č.1 Model proaktívnej adaptácie obce na zmenu klímy

Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Tabuľka č. 4 Dôsledky zmeny klímy v sídelnom prostredí

Oblasti	Dôsledky zmeny klímy			
Zastavané územia	Nepriaznivá mikroklima v dôsledku zosilnenia tepelného ostrova obce a prehrievaniu spevnených povrchov, zhoršenie tepelnoizolačných vlastností budov, a zníženie kvality života obyvateľov bez adekvátneho bývania		Poškodenie povrchov a zariadení na verejných priestranstvách, zosuvy pôdy, problémy s odtokom v dôsledku nedostatočne dimenzovanej resp. zastaranej kanalizačnej, siete, zatopenie budov, poškodenie základov budov, v krajných prípadoch zrútenie budov v dôsledku zosuvov spôsobených prívalovými zrážkami	Narušenie konštrukcie budov, poškodenie povrchov a zariadenia verejných priestranstiev, poškodenie fasád a omietok budov, poškodenie zariadení budov (solárne panely, fotovoltaické články a pod.), poškodzovanie infraštruktúry v lesoparkoch.
Zeleň	Zmeny v druhovej štruktúre (zvýšený potenciál využitia xerothermných druhov drevín v štruktúrach zelene sídiel), šírenie invázných a nepôvodných druhov	Usychanie vegetácie, chradnutie drevín, ohrozenie škodcami, častejšie možné požiare.	Pôdna erózia, ochudobnenie pôdneho substrátu o živiny, podmáčanie a oslabenie koreňového systému drevín, poškodenie sadovnícky upravených plôch	Poškodenie drevín zlomami a vývratmi
Vodné zdroje (pitná, úžitková, technologická voda, vodné toky, nádržea pod.)	Zvýšené nároky na spotrebu pitnej vody a úžitkovej vody na zavlažovanie.	Problém so zásobovaním pitnou vodou, zavlažovaním, pokles vodného stvau, etrofizácia	Zvýšené nároky nastokovú sústavu odvádzať prívalové zrážky, bleskové povodne a záplavy spôsobujúce škody.	
Zdravie obyvateľstva	Zhoršenie celkového stavu zraniteľných skupín obyvateľov, riziko prehriatia alebo dehydratácie organizmu, zhoršenie stavu ľuší s kardiovaskulárnymi, respiračnými ochoreniami, dopad nových patogénov na zdravie	Zhoršenie alergických stavov, riziko dehydratácie organizmu, dopad nových patogénov na zdravie	Výskyt infekčných ochorení	Ohrozenie ľudí bez domova a iných zraniteľných skupín

Doprava	Únava materiálu, prehriatie zariadení, poškodzovanie povrchu komunikácií, poškodzovanie koľajníc, zhoršený komfort cestujúcich, zvýšenie koncentrácie prízemného ozónu		Zhoršenie bezpečnosti plynulosti dopravy, poškodenie technického parku, zosuvy pôdy môžu skomplikovať zásobovanie tovarmi.	Znížená bezpečnosť pozemnej dopravy, poškodenie technického parku.
Energetická infraštruktúra	Meniace sa požiadavky na dodávku energií a zaťaženie rozvodného systému elektrickej energie v dôsledku zvýšeného výkonu chladiacich systémov, častejšie výpadky rozvodných systémov a energetických výrobných technológií.	Stúpajúce požiadavky na technologickú vodu	Poruchy a poškodenie zariadení, výpadky v dodávke energií.	Poruchy a poškodenie zariadení, výpadky v dodávke energií, zvýšenie komplikácií pri opravách, nárast škôd spôsobených výpadkom energií u odberateľov.

Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, 2018

Pre zmiernenie tempa zmeny klímy je potrebné zavádzať mitigačné opatrenia zamerané na obmedzovanie množstva vypúšťaných skleníkových plynov do ovzdušia a zvyšovať záchyty uhlíka. Pre lepšie prispôbenie sa dôsledkom zmeny klímy je potrebné prijať adaptačné opatrenia na regionálnej a lokálnej úrovni.

Pod pojmom zmena klímy rozumieme zmenu dlhodobého charakteru počasia v určitej oblasti, čo sa môže prejavovať nárastom priemerných teplôt, častejším výskytom extrémnych prírodných javov či poklesom úhrnu zrážok. Aktuálne zmena klímy sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky každej krajiny, každého regiónu a každej obce.

Všetky negatívne javy zmeny klímy sa v súčasnosti dajú zmierniť pozitívnymi adaptačnými opatreniami (napr. takými, ktoré zadržiavajú vodu a vlhkosť na území obce).

V strednodobom horizonte je potrebné zvýšiť využitie zelených opatrení, v Kameníne je potrebné realizovať/podporovať opatrenia:

- ✓ *na rozšírenie verejnej zelene,*
- ✓ *na zvyšovanie podielu vegetácie v okolí dopravných komunikácií,*
- ✓ *na budovanie alternatívnych prvkov zelenej infraštruktúry (podporu*

zelených striecha vertikálnej zelene).

- ✓ na tienenie verejných priestorov.
- ✓ na ekologický manažment zrážkových vôd (budovanie plôch s priepustným povrchom, zvýšenie infiltrácie vody; udržateľné odvodňovacie systémy) – navýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.
- ✓ na zabezpečenie dostatočnej kapacity prietoku kanalizačnej sústavy.
- ✓ na revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň.
- ✓ na zabezpečenie udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín.

Zvýšená spotreba energie a produkcia emisií CO₂ má priamy dopad na lokálnu a aj oblastnú kvalitu životného prostredia. Množstvo spotrebovanej energie a produkcia emisií CO₂ je priamo závislá od správania sa obyvateľov a firiem. Zvyšujúca sa životná úroveň obyvateľstva a intenzívny rozvoj hospodárstva sa odráža na zvýšených nárokoch na spotrebu energie. *V strednodobom časovom horizonte je potrebné aj skvalitniť informačnú kampaň na zvýšenie povedomia občanov/návštevníkov/podnikov obce o problematike energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov. V danom časovom horizonte je potrebné podporovať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu v každom veku s cieľom zabezpečenia udržateľného využívania zdrojov a ochrany životného prostredia. So vzdelávaním je nutné začať už vo veľmi skorom veku, keďže deti ešte nemajú negatívne environmentálne návyky, ktoré by bolo treba odstraňovať. Kvalitné vzdelávanie pre udržateľný rozvoj nie lenže zvyšuje environmentálne povedomie obyvateľstva, ale buduje aj aktívny prístup k životnému prostrediu prostredníctvom rozvíjania zručností nevyhnutných pre udržateľný rozvoj, akými sú napríklad systémové myslenie, predvídavosť, strategické myslenie, kritické myslenie, normatívna spôsobilosť, ako aj integrovaný prístup k riešeniu problémov. (Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030).*

Invázne druhy rastlín alebo živočíchov predstavujú významnú a rýchlo narastajúcu hrozbu pre pôvodnú biodiverzitu. Invázne druhy sú nepôvodné druhy rastlín alebo živočíchov, ktoré majú potenciál sa rýchlo šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich pôvodných druhov a pôvodné biotopy, zároveň invázne druhy predstavujú

hrozbu aj pre ľudí (napr. vyvolávajú alergie, podráždenie kože atď.) Každý vlastník alebo správca pozemku, teda aj každá obec je povinná za podmienok a spôsobom, ktorý predpisuje Vyhláška č. 450/2019 Z.z.¹ odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa § 3 ods. 3 a 4 zákona č. 150/2019 Z. z., a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku, pričom ich obec upozorňuje na výskyt invázných nepôvodných druhov a na ich povinnosti z toho vyplývajúce (viď. § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z.).

¹Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať viac adaptačných opatrení a aktivít k zvýšeniu odolnosti riešeného územia voči dopadom zmeny klímy:

- adaptačné opatrenia a aktivity zamerané na znižovanie rizík súvisiacich s dopadmi vln horúčav a tropických dní,*
- adaptačné opatrenia a aktivity zamerané na znižovanie rizík súvisiacich s dopadmi intenzívnych zrážok a období sucha (napr. rekonštrukcia odvodňovacieho systému, vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine).*

Odpadové hospodárstvo

Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať nebezpečné vlastnosti odpadov a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pre ich zneškodňovaním. Infraštruktúru odpadového hospodárstva predstavujú zariadenia a objekty na nakladanie s odpadmi. Riešenie problematiky komunálneho odpadu a nový prístup k odpadom má vplyv na zlepšenie stavu životného prostredia a rast životnej úrovne obyvateľstva.

Komunálny odpad

Zber a odvoz zmesového komunálneho odpadu v obci vykonáva obecný podnik obce Bajtava a komunálny odpad je umiestnený na skládke TKO v katastri obce Bajtava. V rámci domácností sa zber vykonáva do kuka nádob.

V obci Kamenín je zavedený komplexný separovaný zber odpadu plasty, papier, kovy a sklo. V budúcnosti by bolo vhodné zaviesť intenzívnejší separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov v obci. V nasledujúcich rokoch bude potrebné zvýšiť informovanosť občanov o separovanom zbere komunálnych odpadov.

HUMÁNNOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

História obce Kamenín

Prví osadníci, ktorí prišli do okolia Kamenína, používali okrem nástrojov zo zvieracích kostí a parožia jeleňov už aj nástroje z kameňa. Zhotovovali si akési šiatre, či chatrče. Neolitický človek už choval domáce zvieratá, obrábal pôdu a lovil ryby Harpúny. Začal pracovať aj s hlinou. Pripravoval si z nej nádoby, ozdobné predmety a pod. V okolí Kamenína sa na mnohých miestach našli nástroje z parožia alebo kostí, hrubšie opracované nástroje z paleolitu, či jemnejšie opracované nástroje z neolitu. V období okolo 400 - 300 rokov pred našim letopočtom prichádzali do tejto oblasti Kelti. Vedeli už spracovať bronz a neskôr aj železo. Stopy bronzovej kultúry v tejto oblasti často nachádzame aj vo forme rôznych náradí, ktoré sa používali na obrábanie pôdy. Pestovali pšenicu, proso, ale aj vínnu révu. Boli prvými zakladateľmi viníc na tomto území. Jeden z ich kmeňov, avariskovia, používal už aj peniaze a sám si ich vedel aj raziť. Kelti v období rozširovania Rímskej ríše boli nútení opustiť oblasť stredného Dunaja. Z ich hrobov, odokrytých archeológmi, pochádza veľa keramických predmetov, prsteňov, náramkov, náhrdelníkov a iných cenných predmetov. Nálezisko v Kameníne sa nachádza na východ od železnice, na pravom brehu Hrona. Rozširujúca sa Rímska ríša si vytýčila za cieľ podmaniť Panóniu a touto úlohou bol poverený Oktavián roku 40 pred n.l. Vyvolala to potreba kontroly suchozemskej cesty z Ríma do Dácie a na Balkánsky polostrov. Obyvatelia Panónie a Dalmácie sa proti Rimanom búrili. Nakoniec roku 11 pred n.l. Tiberius, neskorší cisár, bojoval proti obom národom a podmanil si ich oblasti, ktoré sa pod menom Illiricum stali rímskou provinciou s cisárskym guvernérom. Horná časť Panónie bola pre Rím dôležitá a na jej severnej hranici si vybudovali početné pevnosti (Limes), v ktorých táborili rímske légie. Na ľavej strane Dunaja boli predmostia, s menšími kastélmi (strážnymi vežami). Rovina, rozprestierajúca sa na pravom brehu Dunaja, sa končila pri Ostrihome, pri ústi Hrona. Tu sa začína kopcovitý, hornatý terén. Stál tu castel Anabum, či Anavium castellum, známy aj ako Odjabum. Toto územie má dôležitú strategickú polohu. Proti Kvádom, ktorí sa neustále búrili a sídlili medzi Moravou a Hronom, tiahol roku 173 cisár Marcus Aurelius. Podľa opisu Rimanov boli Kvádi v početnej prevahe, no napriek tomu zvíťazili rímski legionári. Dopomohol im k tomu zázračný meteorologický zjav - letný lejak spustil na obkľúčených Rimanov osviežujúci dážď a na Kvádov ľadovec. O tejto bitke písal aj cisár a odohrala sa pravdepodobne blízko Kamenína. Tam, kde sa končili kvádske hranice smerom k Jazygom, stoja dodnes dva prastaré valy. Jeden z nich sa tiahne pozdĺž Hronu medzi Kamenínom a Bíňou až po Novú Boršu, druhý chránil líniu Ipl'a od Helemby a Sobu

až po Banskú Štiavnicu. Syn Marca, Commodus, stiahol svoje légie z pravého brehu Dunaja a opevnenia sa dostali do rúk barbarom. Za cisára Maximina Thraxa (r. 235 - 238) sa légie definitívne museli stiahnuť pred vpádom Gótov a takto Panóniu obsadili barbari. Húni sa roku 433 pokúsili usadiť sa na tomto území natrvalo, ale po smrti Attilu roku 453 sa podmanené národy vzbúrili a pri potoku Nedao - Nedad zvíťazili vo veľkej bitke, v ktorej padlo približne 30 tisíc Húnov. Z obdobia húnov sa nám zachovalo len málo správ. Avari vpadli na toto územie roku 568 pod vedením panovníka Bajana. Slovania, ktorí sa usadili na území spustošenom vojnami, boli hlavne poľnohospodármi. Boli prístupní kresťanskému vierovyznaniu. Biskup Virgilius poslal do tejto oblasti misionárov (r. 745 - 784), aby hlásali kresťanstvo. Tunajší obyvatelia prijali kresťanskú vieru v časoch cyrilometodejskej misie v roku 863. V obytnej veži rímskej pevnosti Solva sa po príchode Maďarov roku 973 usadil ich panovník Gejza. Pevnosť stála na území dnešného Ostrihomu.

Obec Kamenín je jednou z najstarších obcí historickej Ostrihomskej župy. Jej prvými majiteľmi boli ostrihomskí kanonici. V roku 1183 kanonici rozhodli predali majetky comesovi (grófovi) Farkasovi v Camendi. Dostal tak majetok v blízkosti panovníckeho sídla pri Hrone, v chotári Kamenína a Bíne. Spísali vtedy aj kúpno predajnú zmluvu, ktorá je zároveň najstarším dokumentom, výpisom z matriky obce. Uložená je v Štátnom archíve Maďarskej republiky. Potomkom tohto rodu bol aj comes Amade, ktorý pred rokom 1217 založil v Bíni rád premonštrátov.

Za vlády Matúša Čáka obsadil jeden z jeho hodnostárov Ryšavý Bede Kamenín a ostatné obce arcibiskupa, vymáhal od poddaných poplatky a mnohých aj zabil. V rokoch 1330 - 1349, za arcibiskupa Csanáda Telegdiho, sa majetky dostali opäť do ich vlastníctva a noví majitelia napravili spôsobené škody. V roku 1346 sa majetky arcibiskupa v sporoch ohraničili. Vojnou s Turkami roku 1552, po ktorej obsadili Turci hrad Drégely väčšinu miest, sa bez väčšieho odporu podstatne rozrástli podmanené oblasti. Podľa súpisu daní od 17. decembra 1552 do decembra 1553 medzi mestá a obce, patriace k Ostrihomskému sandžaku, patrilo aj Kamenín, ktorý mal v tom čase 25 domov. V rokoch 1559 - 1561 vykonal primas Mikuláš Oláh vizitáciu v cirkevnej stolici. Podľa daňového súpisu sandžaku bolo v roku 1570 v Kameníne 77 obyvateľov mužského pohlavia a 30 domov. Kamenín bol v roku 1704 majetkom Bottyána. Roku 1708 vyrúbili dane aj v Kameníne, aby mohli udržiavať kurucké stráže.

Roku 1715 mala obec 46 poddaných, 11 želiarov a 4 obyvateľov rôzneho povolania. V zápise z vizitácie v roku 1732 sa uvádza: „Kostol aj s vežou je postavený z kameňa, kazateľnica a chór s organom sú z dreva. Sú v ňom lavice, tri oltáre a spovedeľnica. Farárom je Paulus Rudinszky, hovorí po maďarsky, slovensky a čiastočne po nemecky. Učiteľ je Ferencz

Ugróczi. Budova školy nie je vyhovujúca, preto ju treba opraviť. Majú 10 žiakov, od ktorých vyberajú štvrt'ročne po 25 denárov. Učiteľ hovorí po maďarsky, nemecky a po slovensky.“ O zaplacení daní je aj listina s obecnou pečiatkou, uložená v archíve Komárňanskej župy. V roku 1827 mal Kamenín 1062 obyvateľov. Blízko dediny vedie cez rieku Hron most. V lete roku 1831 pustošila ľudí cholera vo väčšej časti Ostrihomskej župy. Podľa sčítania ľudu bolo v roku 1850 v Kameníne 1207 obyvateľov.

V roku 1914 vypukla I. svetová vojna, ktorá trvala do roku 1918. Koniec vojny znamenal rozpad Rakúsko - Uhorska. 28. októbra 1918 vznikla Československá republika. Nový štátny útvar Čechov a Slovákov narušil dovtedajšie pomery aj v Kameníne. Pol roka po skončení vojny vypuklo v Maďarsku povstanie Béla Kuna. Vojská Republiky rád prekročili už v apríli 1919 Dunaj a obsadili oblasti južného Slovenska. Proti maďarským oddielom bojovali oddiely československých legionárov. Prvé boje sa odohrali medzi 8. a 27. aprílom 1919. Maďarské oddiely obsadili Parkan a jeho okolie a postupovali ďalej do vnútrozemia Slovenska. Na okolí Kamenína a Svodína sa odohrávali kruté boje, pri ktorých padlo veľa maďarských a československých vojakov. 1. 6. 1919 maďarská armáda ustúpila na územie Maďarska a po ústupe vyhodila v Parkane most cez Dunaj do vzduchu. Podľa sčítania obyvateľstva v roku 1930 mal Kamenín 2027 obyvateľov. Ďalšia veľká politická zmena sa udiala roku 1938: na konferencii vo Viedni si veľmoci rozkúsokovali Československo. Po obsadení Kamenína sa životná úroveň obyvateľstva prudko znížila.

II. svetová vojna situáciu iba zhoršila, lebo dedinské roľníctvo nebolo schopné vyprodukovať toľko poľnohospodárskych produktov, koľko si vyžadovali štátne dodávky. Vojenské operácie v decembri 1944 zasiahli aj okolie Kamenína. Zimná operačná situácia sa vyvinula tak, že na pravom brehu Hrona sa umiestnili sovietske vojská, nemecké a maďarské vojská zasa zaujali postavenia na jeho ľavom brehu. Po mnohých útokoch a operáciach, napriek húževnatému odporu nepriateľa, koniec decembra priniesol úspech: 13. 2. 1945 bola oslobodená Budapešť a 25. 3. 1945 sa začala ofenzíva, ktorá zatlačila Nemcov až ku Bratislave. Kamenín bol oslobodený 27.3.1945. Ulice boli plné mŕtvych vojakov hrdinskej Červenej armády a ich telá boli pochované v spoločnom hrobe Neznámeho vojaka. Po oslobodení sa obyvatelia ihneď pustili do obnovy svojej dediny. V prvom rade bol postavený most cez Hron. V roku 1947 deportovali z dediny 120 rodín, väčšinu z nich poslali do Čiech. Tieto rodiny sa však vrátili, tak že 18. 10. 1948 bolo 117 deportovaných rodín opäť vo svojich domovoch.

Demografické pomery

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien. Na demografický potenciál obce najviac vplýva jeho formovanie a veľmi výrazné pôsobenie sociálno-ekonomických faktorov. Nárast počtu obyvateľov sa v poslednom období aj napriek vytvoreným sociálnym podmienkam postupne znižoval. V súčasnom období sa predpokladá nárast počtu obyvateľov.

Môžeme konštatovať, že prirodzený prírastok (úbytok) obyvateľstva v Kameníne má z dlho dobejšieho hľadiska prevažne klesajúcu tendenciu. Posledných 10 rokov je počet obyvateľov obci aj s miernymi výkyvmi pomerne stabilný. Ďalší vývoj migrácie v značnej miere ovplyvňovala a neustále ovplyvňuje celková ekonomická situácia obce, prosperita jednotlivých zložiek hospodárstva a situácia na trhu práce.

Tabuľka č. 5 Vývoj počtu obyvateľov obce Kamenín

Vývoj počtu obyvateľov obce Kamenín			
Rok	Počet obyvateľov	prírastok + / úbytok - absolútne	prírastok + / úbytok v %
2010	1575		
2013	1533	-42	-2,74
2014	1511	-22	-1,46
2015	1503	-8	-0,53
2016	1495	-8	-0,54
2017	1466	-29	-1,98
2018	1461	-5	-0,34
2019	1472	11	0,75
2020	1464	-8	-0,55
2021	1471	7	0,48
2022	1454	-17	-1,17

Zdroj: Obecný úrad Kamenín, 2023

Prírodný pohyb obyvateľstva

Prírodný pohyb zahŕňa populačné procesy, ktoré súvisia s rozmnožovaním a odumieraním obyvateľstva. Hlavnými procesmi tohto pohybu sú pôrodnosť (natalita) a úmrtnosť (mortalita) obyvateľstva. Z hľadiska reprodukcie obyvateľstva má mimoriadny význam počet narodených. Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých nám udáva prírodný prírastok, ako výsledok reprodukcie obyvateľstva. Prírodný prírastok je možno charakterizovať aj pomocou ukazovateľa populačnej dynamiky, ktorým je vitálny index. Populácie, ktorých index má hodnotu 1, sú z hľadiska prírodného pohybu stabilné, ak je menší ako 1 = úbytok, ak je vyšší ako 1 = prírastok obyvateľstva (Mládek, 1998).

Tabuľka č. 6 Prírodný prírastok/úbytok obyvateľstva

Prírodný prírastok/úbytok obyvateľstva			
Rok	Živonarodení	Zomrelí	Prírodný prírastok/úbytok (absol.)
2013	13	18	-5
2014	10	25	-15
2015	13	18	-5
2016	10	21	-11
2017	11	19	-8
2018	9	17	-8
2019	15	12	3
2020	20	19	1
2021	16	16	0
2022	14	19	-5

Zdroj: Obecný úrad Kamenín, 2023

Vekové skupiny obyvateľstva

Nasledujúcim sledovaným kritériom v obci Kamenín boli vekové skupiny. Najpočetnejšou vekovou skupinou boli obyvatelia vo veku 45-49 rokov, kde ich počet dosiahol hodnotu 135. Druhou najpočetnejšou skupinou bola skupina 35-39 ročných a skupina obyvateľov vo veku 55-59 tvorí tretiu najpočetnejšiu vekovú skupinu, s počtom obyvateľov 114.

Tabuľka č. 7 Vekové skupiny obyvateľstva obce Kamenín

Vekové skupiny obyvateľstva obce Kamenín v r. 2021 (5 ročné skupiny)																				
Trvalo bývajúc obyvateľstvo	Spolu	Vekové skupiny																		
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90 a viac
muži	715	25	34	44	37	43	39	54	59	62	68	45	61	44	41	30	16	5	7	1
ženy	764	37	28	36	38	37	44	41	62	51	67	47	53	50	54	59	28	13	11	8
spolu	1479	62	62	80	75	80	83	95	121	113	135	92	114	94	95	89	44	18	18	9

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

Populačné starnutie obyvateľstva predstavuje v Kameníne hlavnú výzvu pre stanovovanie priorit ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Veková štruktúra obyvateľstva hovorí o intenzívnom starnutí, čo je všeobecný trend i v širšom regióne obce (v NSK). V dôsledku toho v Kameníne klesá podiel ľudí v produktívnom veku a zároveň rastie počet osôb v dôchodku. Podiel starších osôb na celkovom počte obyvateľov sa v nadchádzajúcich desaťročiach výrazne zvýši, keďže väčšia časť generácie, ktorá sa narodila v období populačnej explózie 1950 – 1960 rokov, dosiahne dôchodkový vek. To bude zasa viesť k zvýšenému zaťaženiu osôb v produktívnom veku i obecnému rozpočtu, lebo obec bude musieť zabezpečiť financovanie zvýšených sociálnych výdavkov potrebných na celý rad dávok na podporu starnúceho obyvateľstva. Najväčšie zastúpenie mala skupina ľudí v produktívnom veku. Podiel populácie v predproduktívnom (veková skupina 0 – 14), produktívnom (muži 15 – 59, ženy 15 – 64) a poproduktívnom (nad 65rokov) veku na celkovej populácii obce je nepriaznivejší ako celoštátny trend.

Tabuľka č. 8 Štruktúra obyvateľstva Kamenín podľa produktívnych vekových skupín

Štruktúra obyvateľstva obce Kamenín podľa produktívnych vekových skupín v roku 2021							
Obec Bajtava	Predproduktívny vek (0-14 rokov)		Produktívny vek (15- 64 rokov)		Poproduktívny vek (65 + rokov)		Spolu
	Abs.	%	abs.	%	abs	%	
muži	103	14,41	512	71,61	100	13,99	715
ženy	101	13,22	490	64,14	173	22,64	764
spolu	204	13,79	1002	67,75	273	18,46	1479

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Národnostná štruktúra obyvateľstva sa týka rozloženia obyvateľstva podľa ich národnostnej príslušnosti. Tento termín sa používa na popis etnického zloženia populácie v určitom regióne, krajine, meste alebo obci. Národnostná štruktúra môže byť zložená na rôznych faktoroch, ako sú jazyk, kultúra, pôvod alebo etnický pôvod jedincov. Tieto informácie sú často zohľadňované cez sčítania obyvateľstva alebo iné demografické štúdie. Riešené územie ako širší región charakterizuje multietnicita – veľká národnostná rozmanitosť a kultúrna mnohotvárnosť. V obci prevažujú obyvatelia maďarskej národnosti. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia slovenskej národnosti. V Bajči 1034 obyvateľov obce malo materinský jazyk maďarský, kým 267 obyvateľov obce uviedlo za svoj materinský jazyk maďarský. Podľa Atlasu Rómskych komunit sa v obci nachádza približne 151-200 občanov Rómskeho etnika, podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 sa k rómskej národnosti hlási iba 6 obyvateľov obce Kamenín.

Tabuľka č. 9 Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Kamenín

Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Kamenín				
Národnosť	Počet obyvateľov		muži	ženy
	absol.	%		
slovenská	267	18,05	129	138
maďarská	1034	69,91	478	556
rómska	6	0,41	5	1
česká	17	1,15	7	10
ukrajinská	2	0,14	1	1
nezistená	151	10,21	93	58
dôverná	2	0,14	2	0
spolu	1479	100,00	715	764

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

SWOT analýza

K zisteniu súčasného stavu a určeni možností rozvoja je dôležité vykonať analýzu rôznych oblastí. V tomto prípade využívame analýzu SWOT, ktorá poukazuje na slabé a silné stránky obce, ako aj príležitosti a ohrozenia ovplyvňujúce smerovanie obce a stanovenie stratégií do budúceho obdobia. SWOT analýza poskytuje informácie o tom, ako môže využiť svoje silné stránky, zlepšiť svoje slabé stránky, využiť príležitosti a minimalizovať hrozby.

Tabuľka č.10 SWOT analýza obce Kamenín

Silné stránky - Strengths	Slabé stránky - Weaknesses
1. vybudovaná infraštruktúra, zásobovanie pitnou vodou, elektrickou energiou, telekomunikačná infraštruktúra	1. zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov
2. blízkosť štátnej hranice s Maďarskom	2. výrazné starnutie populácie - nárast počtu 65 - ročných a starších osôb (+ nárast počtu osôb s odkázanosťou na pomoc iných ľudí – blízkych alebo formálnych opatrovateľských služieb)
3. starostlivosť o zeleň, ihriská, verejné priestranstvá	3. energetická náročnosť kultúrneho domu
4. dostačujúce dopravné spojenie	4. absencia kanalizácie a ČOV
5. dobré prírodné podmienky pre poľnohospodárstvo	5. nedostatočné sociálne služby v obci (stravovanie, opatrovateľská služba)
6. výhodná geografická poloha pre rozvoj cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce	6. nedostatočná ponuka aktivít cestovného ruchu a trávenia voľného času
7. blízkosť chránených území, zachované prírodné prostredie	7. nedostatočné športové vyžitie pre občanov
8.zriadený "obecný dom"	8. nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov
9. organizovanie tradičných a kultúrnych podujatí	9. nedostatok pracovných príležitostí
10. členstvo v Združení obcí Južný región, Dolnohronskom rozvojovom partnerstve, ZMOS, EZÚS Ister-Granum,	10. nedostatočné odvádzanie dažďových vôd
11. existencia Národnej prírodnej rezervácie Kamenínske slanisko	11. nedostatočné opatrenia v boji proti extrémnym teplotám
Príležitosti - Opportunities	Ohrozenia - Threats

1. využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov	1. odkázanosť obyvateľstva na dochádzanie za prácou mimo obce
2. rozvoj turistiky a cestovného ruchu v súvislosti s blízkosťou chránených území	2. nedostatočný kapitál na oživenie poľnohospodárskej výroby
3. blízkosť centier cestovného ruchu (Štúrovo, Ostrihom)	3. nedostatočná podpora malého a stredného podnikania
4. vybudovanie kanalizačnej siete	4. zvyšovanie daňového zaťaženia podnikateľov
5. vybudovanie chodníkov	5. časté a neprehľadné zmeny legislatívy
6. zníženie energetickej náročnosti verejných budov	6. administratívna náročnosť získavania finančných zdrojov z prostriedkov EÚ
7. zlepšenie environmentálneho povedomia občanov	7. nedostatok investorov, podnikateľských činností
8. vytváranie podmienok pre skvalitňovanie duševného a psychického zdravia podporou voľnočasových aktivít pre deti a dospelých	8. neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov
9. organizovanie školení pre seniorov v oblasti digitálnych technológií	9. pomalé tempo prispôsobovania sa strednej a staršej generácie novým technológiám
10. vyťaženie z polohy obce na cezhraničnú spoluprácu	10. klimatické zmeny, privalové dažde, extrémne teploty, suchá
	11. nemožnosť predvídania geopolitickej situácie a následného príchodu vojnových, ekonomický utečencov
	12. ohrozenia zdravia a života občanov globálnou zdravotníckou pandémiou

Zdroj: Obec Kamenín, 2023

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Zámerom tejto kapitoly je identifikácia prioritných rozvojových oblastí obce a zároveň stanovenie strategických cieľov, priorít a opatrení predstavujúcich rozvojovú stratégiu obce nadväzujúcu na výsledky komplexného auditu rozvojového potenciálu záujmového územia, na SWOT analýzu a na strategické programové dokumenty týkajúce sa riešeného územia (aktuálne strategické dokumenty na programové obdobie 2021 – 2027 na úrovni Európskej únie, na úrovni Slovenskej republiky, na úrovni Nitrianskeho samosprávneho kraja, napr. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko2030, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR [schválená uznesením Vlády SR č.222 zo 14. Mája 2014], Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 [KURS2001] v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027, Program Slovensko 2021 – 2027, Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030, Konceptia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023, Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2012) – Zmeny a doplnky č. 1 Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja (2015) – Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2020), Stratégia rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022, Regionálna inovačná stratégia NSK na roky 2014 – 2020, Stratégia rozvoja cyklotrás a cyklodopravy v NSK na roky 2016 – 2020, Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014 – 2020, Konceptia rozvoja stredného školstva v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027, Regionálna inovačná stratégia NSK na roky 2021 – 2027, Územný plán obce Kamenín atď.).

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce nasledovne v § 8:

- 1) Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a

priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

- 2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.
- 3) Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z:
  - a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
  - b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia
  - c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
  - d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a
  - e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.
- 4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.
- 5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
- 6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Pôsobnosť obcí pri podpore regionálneho rozvoja zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje nasledovne v § 12:

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,

- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja obce,
- d) podieľa sa naplnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa §3, v spolupráci s ministerstvom investícií a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce

Strategický program a akčný plán Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín sú v súlade s globálnym cieľom, strategickými cieľmi a prioritami Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 definuje nasledovnú rozvojovú víziu pre kraj: *Otvorený, kooperujúci a prosperujúci kraj aktívne využívajúci špecifický potenciál pre zabezpečenie kvality života svojich obyvateľov a udržateľný rozvoj regionálnej ekonomiky.*

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 definuje nasledovný globálny cieľ pre kraj: *Dobrym spravovaním kraja a jeho zdrojov dosiahnuť rast konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti územia. Kvalitné komunikačné prepojenia využívajúce inteligentné riešenia a zvyšovanie vzdelanostnej úrovne uľahčia obyvateľom kraja efektívne sa adaptovať na globálne výzvy. Kraj im k tomu vytvorí podmienky prostredníctvom rozvinutých služieb a ekologicky stabilnej krajiny schopnej adaptovať sa na klimatickú zmenu.*

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 definuje 6 strategických priorít:

*Konkurencie schopná a znalostná ekonomika,
Kvalitné a čisté životné prostredie,
Efektívna infraštruktúra a udržateľná mobilita,
Sociálny rozvoj územia a podpora komunit,
Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie,
SMART rozvoj regiónu s dôrazom na participáciu a spoluprácu.*

Vízia rozvoja územia obce Kamenín a jej východiská

S ohľadom na vyššie uvedené strategické dokumenty (napr. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 a pod.), obec Kamenín na obdobie 2023 – 2030 formulovala nasledovnú víziu rozvoja: „*Kamenín je obcou, kde kvalita života jej obyvateľov je na vysokej úrovni a kde sú obyvatelia hrdí na svoju obec, na jej kultúrne a prírodné hodnoty. Využíva svoju výhodnú dopravnú polohu v blízkosti hlavných dopravných koridorov a maďarských hraníc, pričom posilňuje regionálnu, cezhraničnú i medzinárodnú spoluprácu. Poskytuje komplexne vybudovanú občiansku infraštruktúru a rôzne možnosti pre kultúrne a športové vyžitie, oddych a trávenie voľného času. Obec Kamenín je sociálna, vzdelaná, zdravá obec zabezpečujúca komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov a zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých svojich obyvateľov. Technická infraštruktúra obce je na vysokej úrovni, verejné budovy sú na prevádzku energeticky nenáročné (obecný úrad, kultúrny dom, dom služieb, materská škola, základná škola), miestne komunikácie sú zrekonštruované. Obec Kamenín je obcou, kde obyvatelia kladú veľký dôraz na kvalitu a ochranu životného prostredia, na udržateľné obhospodávanie založené na dôslednej ochrane zložiek životného prostredia a na využívanie čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva.“*

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť nasledovný strategický cieľ rozvoja obce Kamenín na obdobie 2023 – 2030: Vytvorenie podmienok na zvyšovanie kvality života obyvateľov i návštevníkov obce Kamenín aktívnym prístupom

k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom skvalitňovaní životného prostredia obce

Vychádzajúc z analýzy existujúceho stavu hospodárskych a sociálnych podmienok a zo strategických dokumentov týkajúcich sa riešene územie pre obec Kamenín boli identifikované nasledovné strategické prioritné rozvojové oblasti obce:

Strategická prioritná rozvojová oblasť č.1: Trvaloudržateľný ekonomický rozvoj obce

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna obec s modernou občianskou infraštruktúrou

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra, smart Kamenín

Strategická prioritná rozvojová oblasť č.4:Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva obce

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie

Strategické ciele a opatrenia obce Kamenín			
	Strategická prioritná rozvojová oblasť	<i>Strategické ciele</i>	Opatrenia
Prioritná oblasť HOSPODÁRSKA	1. Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj obce	Konkurencieschopné a inovačné hospodárstvo s rozvinutým podnikateľským prostredím. Rozvinutá sieť kvalitných inžinierskych sietí. Rozšírenie a skvalitnenie dopravnej a technickej infraštruktúry, SMART riešenia	Opatrenie 1.1 Podpora zvyšovania konkurencieschopnosti lokálnej ekonomiky
			Opatrenie 1.2 Podpora cestovného ruchu a podnikania – zvýšenie kvality infraštruktúry a služieb cestovného ruchu
	3. Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra		Opatrenie 3.1 Podpora modernej a udržateľnej dopravnej infraštruktúry, technickej infraštruktúry, smart riešení
Prioritná oblasť SOCIÁLNA	2. Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna obce s modernou občianskou infraštruktúrou	Vysoká úroveň sociálnych služieb, občianskej infraštruktúry a vybavenosti v obci. Príťažlivé podmienky bývania v obci zabezpečujúce udržateľný demografický rast populácie obce.	Opatrenie 2.1 Podpora rozvoja inkluzívnych sociálnych služieb – zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb
			Opatrenie 2.2 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry
			Opatrenie 2.3 Vytvorenie a rozšírenie podmienok na voľnočasové aktivity
			Opatrenie 2.4 Podpora kultúrnych podujatí a uchovávanie tradícií

	<p>4. Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva obce</p>		<p>Opatrenie 4.1 Podpora energetickej hospodárnosti budov (bytových a nebytových budov) – zvýšenie energetickej účinnosti a podielu obnoviteľných zdrojov energie</p>
			<p>Opatrenie 4.2 Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby (IBV) a výstavby obecných nájomných bytov</p>
<p>Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA</p>	<p>5. Kvalitné životné prostredie</p>	<p>Ochrana a zlepšenie stavu životného prostredia. Boj proti klimatickým zmenám, realizácia adaptačných opatrení na lokálnej úrovni na zmiernenie dopadov klimatickej zmeny. Zníženie emisií znečisťujúcich látok v ovzduší. Rozvoj odpadového hospodárstva na báze obehovej ekonomiky. Zvýšenie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.</p>	<p>Opatrenie 5.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia (ŽP)</p>
			<p>Opatrenie 5.2 Predchádzanie zmene klímy a zmiernenie jej dopadov</p>
			<p>Opatrenie 5.3 Sanácia environmentálnych záťaží</p>
			<p>Opatrenie 5.4 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva</p>

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť nadväzuje na strategickú časť a obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti obce, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Program obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít.

Prioritná oblasť - HOSPODÁRSKA

Prioritná oblasť - HOSPODÁRSKA

Zabezpečiť trvalo udržateľný hospodársky rast v miestnej ekonomike. Podpora poľnohospodárstva (v rámci neho špeciálne udržateľné lokálne potravinové systémy), priemyslu a služieb – vrátane cestovného ruchu ako perspektívneho hospodárskeho odvetvia obce. Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. Obec bojuje s nedostatkom priestorov pre obchod a služby, prostredie pre rozvoj súkromného podnikania je dlhodobo nemotivujúca v rámci celoslovenského priemeru. Podpora partnerstiev na miestnej a regionálnej úrovni pre udržateľný rozvoj, prehĺbenie cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce. Podpora udržateľnej mobility. Snahou obce je zlepšenie dopravnej a technickej infraštruktúry obce – zvýšiť vybavenosť obce s modernými a dopravnými a technickými riešeniami. Zlepšenie IKT vybavenia a konektivity vo verejných inštitúciách a zvýšenie dostupnosti vysokorýchlostného internetu. Rozvoj SMART služieb. Osadenie informačných tabúl, podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie pri budovaní infraštruktúry obce.

Cieľ č.1:	Zvyšovanie zamestnanosti v obci
Úloha č.1.1:	Podpora nových pracovných príležitostí na úseku podpory rozvoja cestovného ruchu

Cieľ č.2	Obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti v súvislosti s rozvojom podnikania a služieb v obci
Úloha č.2.1:	Analýza stavu občianskej vybavenosti
Úloha č.2.2:	Vytvorenie priorít pri obnove občianskej vybavenosti

Úloha č.2.3:	Vytvorenie podmienok pre rozšírenie občianskej vybavenosti
---------------------	--

Cieľ č.3:	Dobudovanie siete služieb v obci
------------------	---

Úloha č.3.1:	Spracovanie a udržiavanie ponuky voľných priestorov v obci vhodných pre umiestnenie a rozšírenie služieb
---------------------	--

Úloha č.3.2:	Rekonštrukcia lokalít, vhodných pre rozšírenie ponuky služieb v obci
---------------------	--

Cieľ č.4:	Zvýšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
------------------	--

Úloha č.4.1:	Dobudovanie komplexnej kanalizačnej siete
---------------------	---

Úloha č. 4.2:	Rekonštrukcia verejného vodovodu
----------------------	----------------------------------

Cieľ č.5:	Zlepšenie technickej infraštruktúry v obci
------------------	---

Úloha č.5.1:	Rekonštrukcia ulíc a chodníkov podľa technického stavu
---------------------	--

Úloha č.5.2:	Budovanie nových chodníkov v obci
---------------------	-----------------------------------

Úloha č.5.3:	Rekonštrukcia verejného osvetlenia
---------------------	------------------------------------

Úloha č.5.4:	Rekonštrukcia obecného rozhlasu
---------------------	---------------------------------

Cieľ č.6	Zlepšenie kultúrnej atraktívnosti obce
-----------------	---

Úloha č.6.1:	Podpora kultúrnych akcií v obci
---------------------	---------------------------------

Úloha č.6.2:	Osveta v oblasti rozvoja kultúry v obci
---------------------	---

Cieľ č.7:	Podpora voľnočasových aktivít v obci
------------------	---

Úloha č.7.1:	Vybudovanie športového strediska
---------------------	----------------------------------

Úloha č.7.2:	Rozšírenie športových možností v športovom areáli – okolie futbalového ihriska
---------------------	--

Úloha č.7.3:	Vybudovanie detského ihriska
---------------------	------------------------------

Úloha č.7.4:	Vybudovanie pumptrackovej dráhy
---------------------	---------------------------------

Úloha č.7.5:	Vybudovanie workoutových zón pre mládež aj seniorov
---------------------	---

Úloha č.7.6:	Vybudovanie oddychovej zóny
---------------------	-----------------------------

Úloha č.7.7:	Vybudovanie multifunkčného ihriska
---------------------	------------------------------------

Cieľ č.8:	Zlepšenie kvality školstva v obci
------------------	--

Úloha č.8.1:	Rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov materskej školy a areálu materskej školy
---------------------	---

Úloha č. 8.2:	Rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov základnej školy a areálu základnej školy
----------------------	---

Prioritná oblasť - SOCIÁLNA

Prioritná oblasť – SOCIÁLNA

Zabezpečenie dostupnosti kvalitných a inkluzívnych sociálnych, školských, športových a kultúrnych služieb. Rozvíjať úroveň týchto služieb a občianskej infraštruktúry zabezpečujúcich uvedené služby. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Zvyšovať kvalitu poskytovaných inkluzívnych sociálnych služieb prostredníctvom rozširovania, modernizácie sociálnych služieb. Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce. Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity. Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť podporu a nediskrimináciu seniorov a ďalších špeciálnych skupín obyvateľstva. Podpora rozvoja a dostupnosti terénnej opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí. Podpora existujúcich kultúrnych podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. Udržateľná obnova, zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva. Podpora nástrojov obnovy prispieť k predĺženiu životnosti a zníženiu energetickej náročnosti budov pri zvýšení energetickej účinnosti a podielu obnoviteľných zdrojov energie. Pri rozvoji bývania zohľadňovať konkrétnu potrebu obyvateľstva zisťovanú na základe prieskumov o reálnom dopyte po bývaní v obci.

Cieľ č. 1:	Podpora sociálne slabších vrstiev obyvateľstva
-------------------	---

Úloha č. 1.1:	Príprava lokalít pre výstavbu nájomných bytov
----------------------	---

Úloha č. 1.2:	Realizácia výstavby nájomných bytov
----------------------	-------------------------------------

Cieľ č. 2:	Zlepšenie života dôchodcov v obci
-------------------	--

Úloha č. 2.1:	Zriadenie opatrovateľskej služby
----------------------	----------------------------------

Úloha č. 2.2:	Zriadenie služby tzv. „zdravotnej sestry“
----------------------	---

Cieľ č. 3:	Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov
-------------------	--

Úloha č. 3.1:	Dobudovanie kamerového systému obce
Úloha č. 3.2:	Preventívne aktivity zamerané na predchádzanie kriminality obyvateľstva
Úloha č. 3.3:	Spoločenské oceňovanie obyvateľov aktívnych v sociálnej oblasti

Cieľ č. 4:	Rozšírenie turistických možností v obci a blízkom okolí
Úloha č. 4.1:	Vybudovanie cyklistického chodníku a jeho napojenie na plánované cyklomagistrály

Cieľ č. 5:	Zvýšenie atraktivity obce z hľadiska turizmu
Úloha č. 5.1:	Vytvorenie oddychovej zóny v obci

Cieľ č. 6:	Základné podmienky rozvoja turizmu v obci a v regióne
Úloha č. 6.1:	Finančná a legislatívna podpora agroturistiky v obci
Úloha č. 6.2:	Osveta o rozšírení agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
Úloha č. 6.3:	Zvyšovanie príťažlivosti územia, jeho hodnôt a tradícií
Úloha č. 6.4:	Podpora rozširovania ubytovacích kapacít pre turistické účely

Cieľ č. 7:	Zlepšenie propagácie obce a regiónu
Úloha č. 7.1:	Propagácia turistických možností v regióne
Úloha č. 7.2:	Koordinácia činností medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi

Prioritná oblasť - ENVIRONMENTÁLNA

Prioritná oblasť – ENVIRONMENTÁLNA

Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zámerom obce je zlepšenie kvality životného prostredia. Environmentálna infraštruktúra predstavuje kľúčový faktor zabezpečujúci rozvoj obce. Dobudovanie a modernizácia infraštruktúry prispieva k zlepšeniu kvality života lokálnych obyvateľov a zvýšeniu dostupnosti a atraktívnosti obce. Snahou obce je lepšie prispôbenie sa dôsledkom zmeny klímy, zavádzanie a realizácia mitigačných opatrení s cieľom vytvoriť bezpečné a kvalitné životné prostredie. Zabezpečenie schvaľovania a aktualizovania územnoplánovacej dokumentácie obcí pre udržateľný priestorový rozvoj. Medzi problémy obce, patrí čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť, potrebné je jej dobudovanie, odstránenie čiernych skládok odpadu, revitalizácia okolia MŠ a ZŠ, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, systematická a zodpovedná starostlivosť o národnú prírodnú rezerváciu Kamenínske slanisko.

Cieľ č.1:	Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č.1.1:	Realizácia komplexnej kanalizačnej siete v obci
Úloha č.1.2:	Odstránenie divokých skládok a ich rekultivácia
Úloha č.1.3:	Výsadba nových stromoradií a okrasných drevín
Úloha č.1.4:	Revitalizácia potoku– vodozádžné patrenia
Úloha č.1.5:	Výsadba zelene v súvislosti so zmenami klímy
Úloha č.1.6:	Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov
Úloha č.1.6:	Aktivity súvisiace s ochranou životného prostredia

Cieľ č.2:	Zlepšenie nakladania s odpadmi
Úloha č.2.1:	Riešenie efektívneho systému triedenia odpadov
Úloha č.2.2:	Zabezpečenie kompostovania rastlinného odpadu- výstavba kompostáreň
Úloha č.2.3:	Podpora recyklácie odpadov
Úloha č.2.4:	Rozšírenie skládky TKO

Úloha č.2.5:	Vybudovanie zberného dvora odpadov
Úloha č.2.6:	Osveta v súvislosti so znižovaním objemu produkovaných odpadov

Cieľ č.3:	System komplexného zabezpečenia údržby, poriadku a čistoty v obci
Úloha č.3.1:	Zabezpečenie efektívneho odstraňovania povrchových a dažďových vôd z chodníkov a cestných komunikácií, vodozádržné opatrenia
Úloha č.3.2:	Zabezpečenie údržby verejnej zelene
Úloha č.3.3:	Zabezpečenie údržby a čistoty verejných priestranstiev
Úloha č.3.4:	Zelené stretchy

Monitorovanie hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín.

Navrhované ukazovatele zohľadňujú všetky tri základné prioritné oblasti trvalo udržateľného rozvoja obce: hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť.

Názov ukazovateľa	Informačný zdroj	Merná jednotka
Novovytvorené pracovné miesta	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet pracovných miest
Zníženie prevádzkových nákladov občianskej infraštruktúry obce	Obec	EUR
Miera nezamestnanosti	Obec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet nezamestnaných
Priemerné mzdy	Štatistický úrad SR	EUR
Sociálne odkázaní obyvatelia	Obec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet sociálne odkázaných obyvateľov
Objem investícií do skvalitnenia občianskej infraštruktúry obce	Obec, ostatné úrady a organizácie	EUR
Objem investícií do skvalitnenia technickej infraštruktúry obce	Obec, ostatné úrady a organizácie	EUR
Zrekonštruované, resp. novovybudované miestne komunikácie	Obec	km
Intenzita výstavby bytov	Obec	Počet novopostavených bytov
Spokojnosť obyvateľov so sociálnymi službami v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Počet rozšírených zberných dvorov	Obec	Počet
Počet vytvorených skládok zeleného odpadu	Obec	Počet
Verejný vodovod	Obec, ostatné úrady a organizácie	Podiel napojených domácností %
Verejná kanalizácia	Obec, ostatné úrady a organizácie	Podiel napojených domácností %
Demografický vývoj obyvateľstva obce	Obec	Počet
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou školských inštitúcií v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s možnosťami športovania v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s kultúrnym životom v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou služieb v obci	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s obcou ako miestom pre prácu	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s obcou ako miestom prebývania a život	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s kvalitou životného prostredia obce	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť návštevníkov, turistov s obcou	Dotazníkový prieskum	% návštevníkov/turistov
Podiel domácností napojených na verejnú kanalizáciu	Obec, ostatné úrady a organizácie	Podiel napojených domácností v %
Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť	Obec, Štatistický úrad SR	%

Produkcia komunálnych odpadov	Obec	kg/ obyv.
Miera skládkovania komunálneho odpadu – Podiel skládkovaného Komunálneho odpadu na celkovom množstve vyprodukovaného komunálneho odpadu.	Obec	%
Miera recyklácie komunálneho odpadu - Indikátor predstavuje podiel recyklovaného komunálneho odpadu na celkovom množstve vyprodukovaného komunálneho odpadu. Recyklácia zahŕňa materiálovú Recykláciu a recykláciu organických látok vrátane kompostovania.	Obec	%
Emisie znečisťujúcich látok- Emisie znečisťujúcich látok vyjadrujú Množstvo základných znečisťujúcich látok do ovzdušia-SO2, NOX, CO.	Štatistický úrad SR, Slovenský hydrometeorologický Ústav	T
Dĺžka novovytvorených a zrekonštruovaných miestnych komunikácií	Obec	M
Dĺžka vybudovaných cyklotrás	Obec	M
Počet realizovaných projektov na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov	Obec	Počet
Výmera revitalizovaných a novovytvorených zelených plôch/ parkov/ zelenej infraštruktúry	Obec	m ²
Miera zaškolenosti detí v predprimárnom vzdelávaní –Podiel počtu detí v materských školách (vrátane špeciálnych tried) a špeciálnych materských školách vo veku 3 až 5 rokov na celkovom počte detí vo veku od 3 až 5 rokov	Obec, zriaďovatelia MŠ	%,počet
Zaškolenosť detí z marginalizovanej rómskej komunity v predprimárnom vzdelávaní-Podiel rómskych detí z marginalizovaných rómskych komunit v predprimárnom vzdelávaní z celkového počtu detí v danom veku v porovnaní so všeobecnou populáciou	Obec, zriaďovatelia MŠ	%,počet
Miera zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím - Podiel počtu pracujúcich osôb so zdravotným postihnutím z obyvateľstva so zdravotným postihnutím vo veku od 15 rokov	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	%,počet
Počet realizovaných aktivít zameraných na zmiernenie klimatickej zmeny a adaptáciu na túto zmenu	Obec	Počet
Počet opatrovateľských služieb v obci	Obec	Počet
Počet realizovaných vodozádržných opatrení v obci	Obec	Počet
Počet vybudovaných bytov v rámci individuálnej bytovej výstavby	Obec	Počet
Počet vybudovaných obecných nájomných bytov	Obec	Počet
Počet realizovaných aktivít v boji proti klimatickým zmenám	Obec	Počet

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Organizačné zabezpečenie realizácie

Zabezpečenie realizácie PHRSR je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Organizačné zabezpečenie realizácie jednotlivých projektov a aktivít je určené v programovej časti. Osobitne pre každý projekt (aktivita) je určený zodpovedný subjekt – tzv. garant, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určená obec, resp. iné organizačné zložky správy obce (odborné komisie, oddelenia na obecnom úrade). Obec vykonáva svoje činnosti prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším orgánom je obecné zastupiteľstvo, ktoré môže zriaďovať ako svoje poradné orgány odborné komisie. Vo vzťahu k PHRSR je obecné zastupiteľstvo kompetentným orgánom na jeho schvaľovanie. Najvyšším výkonným orgánom a predstaviteľom obce je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Obecný úrad a jeho organizačné zložky organizačne a administratívne zabezpečujú fungovanie obce.

Komunikačná stratégia

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého pripravovaného projektu PHRSR v rámci informovanosti a publicity alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Prvú cieľovú skupinu predstavujú miestni obyvatelia. Táto cieľová skupina bola oslovená aj počas spracovania dokumentu PHRSR. Komunikácia s verejnosťou bude pokračovať naďalej (priamym zapojením a zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ

o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie). Druhú cieľovú skupinu predstavujú organizácie, podnikatelia, potenciálni investori, ktorí aktéri regionálneho rozvoja sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa charakteru rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí.

Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka obce: <https://www.kamenin.sk/> avšak veľký význam má aj miestny rozhlas a informačná tabuľa. Vzhľadom na veľkosť obce významnú úlohu má aj neformálna komunikácia poslancov miestnej samosprávy a vedenia obce smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja obce.

System monitorovania a hodnotenia

PHRSR obce Kamenín je živým dokumentom. Realizácia programu bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Kamenín, organizáciami zriadenými a založenými obcou, resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami (verejnými i súkromnými) a inštitúciami.

Udržiavanie a realizáciu stratégie PHRSR obce bude monitorovať Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Kamenín na obdobie 2023 – 2030. V prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov tento Tím bude navrhovať aj ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie obce.

Proces realizácie PHRSR obce Kamenín sa začne po jeho schválení Obecným zastupiteľstvom.

Úlohou Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Kamenín bude:

- schádzať na prehodnocovanie plnenia PHRSR obce Kamenín podľa potreby, najmenej jedenkrát ročne,
- jedenkrát ročne podať správu Obecnému zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov

PHRSR obce Kamenín tak, aby bolo zabezpečené, že všetky ciele budú splnené včas,

- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom,
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov s cieľom koordinácie aktivít v obci,
- aktualizovať PHRSR obce Kamenín (minimálne každý druhý rok) – je to živý, otvorený dokument,
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v obci s cieľom zabezpečiť informovanosť o PHRSR obce Kamenín – so stratégiou rozvoja obce bude oboznámená verejnosť prostredníctvom miestnych médií.

Jednotlivé úlohy programu budú realizované pomocou bežných postupov a procedúr obecného úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočnená určeným odborom (oddelením) obecného úradu alebo príslušnými zodpovednými osobami.

PHRSR obce Kamenín je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov obce Kamenín a legislatívne zmeny. PHRSR obce Kamenín bude podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu, že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu, bude sa orientovať na vyžitie silných stránok a možností územia, na potlačanie slabých stránok a možných ohrození územia a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôsobovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života obce. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorít obce, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Aktualizácia PHRSR obce Kamenín bude založená na princípe výberu priorít, opatrení, aktivít a projektov, pomocou ktorých je možné dosiahnuť najefektívnejší rozvoj prioritných oblastí obce. Postup bude nasledovný:

1. Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Kamenín odporučí zmeny v PHRSR obce Kamenín,
2. Obecné zastupiteľstvo schválí PHRSR obce Kamenín ďalšie obdobie.

Akčný plán obce Kamenín na roky 2023 – 2030

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/ projektov/ aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno- ekonomického rozvoja. Akčný plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Akčný plán je spracovaný pre jednotlivé prioritné oblasti a ďalej obsahuje aj predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania a ukazovateľ výstupu.

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Akčný plan pre Hospodársku oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č.1: Trvaloudržateľný ekonomický rozvoj obce				
Aktivita1/2 Výstavba oddychovej zóny v obci	2023– 2026	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje NSK	Novovzniknutá oddychová zóna v obci
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra, SMART Kamenín				

Aktivita3/1 Rekonštrukcia a výstavba obecných chodníkov	2024– 2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaný a novovybudovaný systém chodníkov
Aktivita3/2 Rekonštrukcia a výstavba ciest a odvodňovacích kanálov	2024– 2028	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vybudovaná cesta s odvodňovacím kanálom
Aktivita3/3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2026– 2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vybudovanie siete nízkoenergetického verejného osvetlenia
Aktivita3/4 Údržba vodovodného systému v obci	2024– 2028	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Nový systém vodovodných potrubí zabezpečujúci kvalitnú pitnú vodu
Aktivita3/5 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2023– 2028	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Systém zrekonštruovaných miestnych komunikácií
Aktivita3/6 Vybudovanie kamerového bezpečnostného systému v obci Kamenín	2023– 2028	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Rozšírený bezpečnostný kamerový systém
Aktivita3/7 Rekonštrukcia verejného rozhlasu	2023– 2028	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaná sieť

Opatrenie,aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Akčný plan pre Sociálnu oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna obec s modernou občianskou infraštruktúrou				
Aktivita 2/1 Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy obecného úradu, kultúrneho domu a materskej školy	2025–2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaná budova, obecného úradu, kultúrneho domu a materskej školy so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/2 Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy športového zázemia futbalovej infraštruktúry	2024–2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaná budova určená na športové účely so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/3 Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy základnej školy	2024–2028	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaná budova základnej školy so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/4 Rekonštrukcia budovy kuchyne a jedálne pri základnej škole	2025–2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaná budova kuchyne a jedálne pri základnej škole so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/5 Zvýšenie energetickej efektívnosti "Ľudového obecného domu"	2024–2028	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zrekonštruovaná budova Ľudového obecného domu so zníženou energetickou náročnosťou a podporou využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)

Aktivita 2/6 Organizovanie obecných slávností	2024– 2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Zorganizované podujatia/ festivaly prezentujúce miestny folklóre a tradície
Aktivita 2/7 Vybudovanie multifunkčného ihriska	2024– 2025	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje NSK	Vybudované multifunkčné ihrisko spĺňajúce kritéria moderného a bezpečného celku
Aktivita 2/8 Výstavba telocvične pri základnej škole	2025– 2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje NSK	Vybudovaná telocvična spĺňajúce kritéria moderného a bezpečného celku
Aktivita 2/9 Výstavba agroturistickej zóny pri národnej prírodnej rezervácii Kamenínske slanisko	2025– 2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje NSK	Vybudovaná dopravná, technická a inžinierska infraštruktúra pri národnej prírodnej rezervácii Kamenínske slanisko
Aktivita 2/10 Zriadenie opatrovateľskej služby	2023– 2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Počet vytvorených pracovných miest
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva obce				
Aktivita 4/1 Vybudovanie bytového domu s 9 bytovými jednotkami (b. j.)	2024– 2030	Obec Kamenín	ŠFRB Zdroje EU	Zateplený bytový dom so zvýšenou energetickou efektívnosťou
Aktivita 4/2 Vybudovanie infraštruktúry pre bytové domy - komunikácie	2024– 2030	Obec Kamenín	Zdroje EU Zdroje SK Zdroje obce	Počet vybudovanej infraštruktúry

Opatrenie,aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľvýstupu
Akčný plan pre Environmentálnu oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie				
Aktivita5/1 Vodozádržné opatrenia v obci Kamenín	2024– 2030	Obec Kamenín	ZdrojeEÚ ZdrojeSR Zdrojeobce	Funkčný systém vodozádržných opatrení v obci
Aktivita5/2 Vybudovanie kanalizačného systému v obci Kamenín	2024– 2028	Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.Nitra Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s.	Vybudovaný kanalizačný systém
Aktivita5/3 Výstavba kompostárne	2024– 2027	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Vytvorená kompostárň
Aktivita 5/4 Vybudovanie zberového dvora s príslušenstvom	2024– 2028	Obec Kamenín	ZdrojeEÚ ZdrojeSR Zdrojeobce	Novovybudovaný zberový dvor s technickou infraštruktúrou
Aktivita 5/5 Výsadba zelene, zelených pásov, plôch a zón ako preventívne opatrenia na zmiernenie negatívnych vplyvov zmeny klímy	2024 - 2030	Obec Kamenín	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje obce	Množstvo vysadenej zelene

5 FINANČNÁ

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kamenín budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet obce (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššieho územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina rozvojových aktivít–projektov bude mať viacdrojové financovanie.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z. z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo investícií“) a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak tou stanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

ZÁVER

Dokument PHRSR obce Kamenín je rozvojový dokument obce – vyjadruje víziu rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania.

PHRSR obce Kamenín je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 7 rokov. Tento programovací dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja obce Kamenín.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení, a tým dosiahnutie stanovených cieľov, bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy.

Schválený PHRSR obce Kamenín je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. sa môžu niektoré opatrenia a aktivity rušiť. PHRSR obce Kamenín schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Kameníne. Monitorovanie a hodnotenie PHRSR obce Kamenín realizuje Obecné zastupiteľstvo v Kameníne.

Príloha č. 1: Zoznam členov Riadiaceho výboru, pracovných skupín – tímov logistickej podpory a Tímu pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR obce Kamenín na obdobie 2024 – 2030

Personálna matica participatívnej tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Kamenín na obdobie 2023 – 2030

Gestor PHRSR Mgr. Klaudia Ágh Homolová

Koordinátor PHRSR Jozef Grman

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Školstvo, vzdelávanie, šport, občianska spoločnosť, podpora rozvoja kultúry, ochrana kultúrneho dedičstva, trvalo udržateľný ekonomický rozvoj, rozvoj cestovného ruchu

1. Mgr. Klaudia Ágh Homolová

2. Tibor Csiba

Vedúci: Jozef Grman

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Kvalitné sociálne a zdravotnícke služby, dostupná sociálna a zdravotná starostlivosť, podpora sociálnej inklúzie

1. Mgr. Viera Jarábeková

2. Mária Szűcssová

Vedúci: Jozef Grman

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Moderná technická infraštruktúra, doprava a mobilita, inteligentná obec, digitalizácia, smart riešenia a technické inovácie, rozvoj bývania, kvalitné a udržateľné životné prostredie

1. Judita Berková

2. Mgr. Viera Jarábeková

Vedúci: Jozef Grman

Riadiaci výbor Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Kamenín
na obdobie 2024 – 2030

Gestor PHRSR: Mgr. Klaudia Ágh Homolová.

Koordinátor PHRSR: Jozef Grman

Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie Programu hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Kamenín na obdobie 2024 – 2030

Gestor PHRSR: Mgr. Klaudia Ágh Homolová.

Koordinátor PHRSR: Jozef Grman